

Katedra: Katedra filosofie
Studijní program: B6101 Filosofie
Studijní obor: Filosofie humanitních věd

Východiska takzvané psychedelické hudby Bases of the so-called psychedelic music

Bakalářská práce: 11-FP-KFL-092

Autor:
Marie ŠOLCOVÁ

Podpis:

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Bohumil Nuska, Csc.

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
53	-	25	-	17	5 + 1CD

V Liberci dne: 19. 4. 2012

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra filosofie

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(pro bakalářský studijní program)

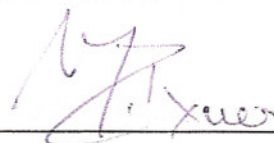
pro (kandidát): Marie Šolcová
adresa: Ebenová 1481, Úvaly 25082
studijní obor (kombinace): Filosofie humanitních věd
Název BP: **Východiska takzvané psychedelické hudby**
Název BP v angličtině: **Bases of the so-called psychedelic music**
Vedoucí práce: prof. PhDr. Bohumil Nuska, CSc.
Konzultant:
Termín odevzdání: 30.4.2011

Poznámka: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 18. dubna 2010

děkan

vedoucí katedry

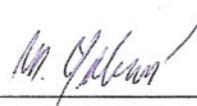
Převzal (kandidát):

MARIE ŠOLCOVÁ

Datum:

24.10.2010

Podpis:

Název BP: Východiska takzvané psychedelické hudby

Vedoucí práce: prof. PhDr. Bohumil Nuska, CSc.

Cíl: Prokázat způsobilost kandidátky při práci s odbornou literaturou a schopnost formulovat pojednávanou problematiku

Požadavky: Pravidelné konzultace s vedoucím práce, reference o průběhu přípravy bakalářské práce

Metody: Zpracovat relevantní literaturu vzhledem k tématu a pravidelné průběžné konzultace s vedoucím práce

Literatura: LEARY Timothy, Ralph Metzner & Richard Alpert: Psychedelická zkušenost. Praha: Rig-Veda, 1999
HUXLEY Aldous: Brány vnímání. DharmaGaia, 2000. ISBN 8085905280
SMITH Chris: The Greenwood Encyclopedia of Rock History, 2005. ISBN 0313329370

Čestné prohlášení

Název práce: Východiska takzvané psychedelické hudby
Jméno a příjmení autora: Marie Šolcová
Osobní číslo: P08000364

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložila elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedla jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 10. 04. 2012

Marie Šolcová

Anotace:

Práce se zabývá vlivy, které se v 60. letech podílely na vzniku psychedelické hudby. Vědecký výzkum tehdy zaujaly účinky a možnost využití psychedelických drog, jak už organických, rituálně využívaných v mnoha kulturách, tak i nově syntetizovaného LSD. Informovanost o schopnostech psychedelických látek se v této době šířila ohromnou rychlostí a už nebyla záležitostí pouze vědců. A to mělo na společnost dalekosáhlé následky.

Klíčová slova: Psychedelie, drogy, LSD, hudba, alternativní kultury, pozměněný stav mysli

Note:

The work deals with the effects that are in the 60 years participated in the creation of psychedelic music. Scientific research then took effect and the possibility of using psychedelic drugs, as the organic, ritually used in many cultures, and the newly synthesized LSD. Awareness of the capabilities of psychedelic substances at this time spread at enormous speed and it was not only a matter of scientists. And it had far-reaching consequences to society.

Keywords: psychedelia, drugs, LSD, music, alternative culture, altered estate of mind

Obsah

1. Úvod.....	7
2. Drogy na scéně 20. století.....	8
2.1. Co jsou psychedelické drogy?.....	8
2.2. Výzkum a popularizace psychedelik	10
2.2.1. Konec LSD v Americe?.....	12
2.3. Osobnosti.....	14
2.3.1. Stvořitel LSD – Albert Hofmann.....	14
2.3.2. Aldous Huxley.....	15
2.3.3. Timothy Leary.....	17
2.3.3.1. Léta výzkumů na Harwardu	17
2.3.3.2. Mezinárodní nadace pro vnitřní svobodu	19
2.3.3.3. Nebe na zemi v Millbrook.....	20
2.3.3.4. Sokratův úděl.....	23
2.3.3.5. Nadšený odchod.....	24
2.3.4. Richard Alpert alias Ram Dass.....	24
3. Drogové kultury	25
3.1. Drogy v dávných civilizacích.....	25
3.1.1. Bůh jménem Sóma.....	25
3.1.2. Blahodárná tráva.....	25
3.1.3. Indiánské tradice, kaktusy a houbičky	26
3.1.4. Dar z obilí	27
3.2. Beat generation.....	28
3.3. Hippies, květinové děti.....	29
3.3.1. Hippies v Československu.....	31
4. Psychedelická zkušenost.....	34
4.1. Jak by mohla vypadat psychedelická zkušenost?.....	34
4.1.1. Meskalinový výlet Aldouse Huxleyho.....	35
4.1.2. Cíle.....	36
4.1.3. Účinky jednotlivých drog.....	38
4.2. Faktory utvářející zkušenost.....	39
4.2.1. Set a Setting.....	40
5. Psychedelická hudba.....	41
5.1. K hudbě.....	41
5.1.1. Hudební subkultury.....	41
5.1.2. Hudba a psychedelie.....	42
5.2. Vznik a vývoj psychedelické hudby.....	42
5.3. Festivaly alternativní kultury.....	44
5.3.1. Zrod festivalů: Be-in a Monterey.....	44
5.3.2. Woodstock.....	45
5.3.3. Rolling Stones v Altamont.....	46
5.4. Interpreti.....	47
5.4.1. „Klub 27“	48
6. Závěrem.....	50
Bibliografie:.....	51

Východiska takzvané psychedelické hudby

Literatura:.....	51
Prameny:.....	52
Seznam Příloh:.....	53

1. Úvod

Psychedelická hudba, jak je z jejího označení zřejmé, byla zásadně ovlivněna psychedelickou zkušeností, jíž vyvolává požití psychedelických drog. V současné době většině lidí slovo psychedelická droga, LSD, houbičky atd. neasociuje nic dobrého, naopak něco spíše negativního. Ono už jen slovo „droga“, i když má více významů, je pro mnoho lidí odpuzivé. Psychedelika jsou nelegální stejně jako drogy jiných vlastností (a zdaleka ne tak potencionálně přínosných jako jsou psychedelika) a obvykle lidmi stejně souzeny. Oproti tomu ti, kteří v současnosti tento typ drog konzumují, v nich obvykle nehledají ty účinky, pro které byly před pár desítkami let distribuovány, ani náboženské cíle, jak tomu bylo už ve starověku. Během výzkumů v 60. letech došlo k úniku psychedelik z laboratoří a výzkumných kruhů ven – mezi lidi nepříliš zasvěcené do správného využití jejich schopností a síly. Tyto drogy vyžadují specifické podmínky, jak vnější, tak vnitřní, pro dosažení kýžené psychedelické zkušenosti, která má uživatele zavést za hranice běžného vnímání (ukázat omezenost a nové možnosti běžného vnímání), setkat se s bohem, dosáhnout lepší tvořivosti, osobnostního růstu nebo i léčit. Jakmile se však droga dostala k lidem bez znalostí těchto podmínek, jejichž cílem bylo se pomocí psychedelického materiálu pouze pobavit, utéct z nudy nebo z nepříznivé reality, ze zvědavosti atd., muselo nutně začít docházet k nehodám. Jistě, i většině nezasvěcencům psychedelické drogy přinesly úžasné zkušenosti, které je obohatily mnohdy na celý život a pozitivně změnily jejich postoj ke světu. Ale mimo prostředí důkladně sledovaných a připravených drogových sezení tu bylo riziko nehody způsobené „bad tripem“. Tak psychedelické drogy přišly ke svému negativnímu statusu. Ovšem na kvantum jejich pozitivních vlastností, jež by mohly mnoha lidem zlepšit život, se zapomíná.

Díla, která světu daly, jsou nezanedbatelná. Protože, jak je známo již z počátků výzkumů, mají tyto látky schopnost rozšiřovat kreativitu do ohromných rozměrů, byly velice populární u umělců všeho druhu. A tehdy, inspirován psychedelickou zkušeností, možností cestovat do „jiných světů“, vlivem alternativní kultury a proti-politických názorů, vznikla psychedelická hudba, v níž byl nejvíce rozšířený psychedelický rock.

2. Drogy na scéně 20. století

2.1. Co jsou psychedelické drogy?

Původ slova „psychedelický“ má na svědomí Humphry Osmond, který se v 50. letech zabýval účinky meskalinu a LSD. Termín byl navržen roku 1956 v korespondenci s rovněž významným badatelem tohoto oboru Aldousem Huxleym. Slovo je odvozené z řečtiny: psýché (duše) a delein (udělat prohlášení) či deloun (ukázat, odkrýt), tedy ve smyslu „duši manifestující“. Byl tím nahrazen dřívější pojem používaný pro drogy měnící vědomí a to „psychotomimetický“, což označuje „imitaci psychózy“, kterou zřejmě uživatelé drog neprožívají (dle Huxleyhose jedná spíše o něco velice příbuzného mystické zkušenosti). Nahradil i dřívější termíny jako „halucinogenní“, který také nebyl vhodný pro popis účinků. Během dalších pár let bylo sice navrženo několik dalších termínů, ale žádný se neujal (například Huxleyho výraz „phanerothym¹“).

Jedná se o drogy, jejichž účinky jsou znát primárně na psychice. Působí na nervovou soustavu a naše myšlení si tak dokáže tvořit jiné reality. Fyzické projevy jsou minimální (typický je mírně zvýšený tlak a pulz, rozšířené zornice, někdy nevolnost a závratě, pocení a zvýšená teplota, trvalé fyzické následky nezanechává), nejsou toxické, fyzicky ani psychicky návykové (mnoho lidí sice po prvním užití zažije něco tak krásného, že si to rádo zopakuje, nejedná se však o nějakou nutkavou potřebu). Pomineme-li velice časté zneužívání, které vedlo až k zákazu těchto látek, mají psychedelika možností praktického využití. Zákaz například připravil mnoho lidí o možnost vyléčit nebo alespoň zmírnit některé fyzické či psychické potíže, pro které kromě zakázaných drog nebyl ještě objeven lék. Existují jednak organického původu (některé je možno i syntetizovat uměle, což pro nedostatek přírodních zdrojů vysoce zvýší produkci) tak i syntetického. Na téma syntetické či organické látky bylo vedeno mnoho diskuzí a vznikaly tak opozice. Zastánci organických látek například vyzdvihují dlouhodobou zkušenost a tradici - účinky přírodních látek působících na psychiku zná totiž lidstvo už od pradávna, jelikož se v různých formách v přírodě hojně vyskytují. Dále poukazují na možné riziko chybně syntetizovat umělé látky.

1: Huxley začal po vzoru Osmonda navrhopvat další výrazy odvozená z kořenů vztahujících se k duchu a duši, Osmond však tento návrh považoval za „slovo až příliš hezké“

Východiska takzvané psychedelické hudby

Peter Stafford, v tomto oboru odborník, je rozděluje do devíti skupin (z nichž bylo ve 20. století nejvíce rozšířeno prvních 5 (Peter Stafford 1997, s 91.):

- 1) rodina LSD: Hlavní droga psychedelické éry, nejsilnější je LSD-25,
- 2) drogy původem z kaktusů: Peyotl, mescalín, San Pedro - zapříčinily zájem o psychedelika, do doby LSD byly považovány za nejsilnější,
- 3) marihuana, hašiš: slabší látky, které jsou rozšířeny ve velmi vysoké míře
- 4) psylocibinové houby,
- 5) muškátový oříšek a MDA: nejužívanějším zástupcem je MDMA známý jako „Extáze“, oblíbený pro své stimulační účinky,
- 6) DMT, PET, DPT: Velice silně a krátkodobě působící látky, uvádějící do neobvykle zajímavých stavů. Přesto jsou jen málo rozšířené, zřejmě pro obecnou neznalost jejich účinků. Užívají se ve formě šňupání prášku „cohoba“ získaného ze semen stromu yopo. Jako mnoho jiných látek byla nalezena indiány,
- 7) Ayahuasca, Yagé, Harmalin: Yagé a Ayahuasca jsou názvy pro magické nápoje obsahující alkaloid Harmalin, který se v živočišné říši hojně vyskytuje. Užívání je známé v Jižní Americe, kde se tento nápoj vyrábí z kůry révy rodu Banisteriopsis a na Blízkém Východě se jedí semena rostliny Harmaly mnohadílné. Za psychedelické éry nebyly tyto látky moc rozšířené, přestože byly dobře dostupné a jejich účinky jsou výjimečné. Zato ve středověku byla tato skupina pro svou schopnost vyvolávat vize velice oblíbená,
- 8) Iboga, ibogain: Iboga je keř vyskytující se na západě Afriky. Omamnou moc má právě jeho kořen, jež je pro společenský životě některých domorodých kmenů nedílnou součástí. Kromě kultovního využití může Iboga sloužit i jako stimulační prostředek pro překonání neobyčejně vyčerpávající fyzické námahy,
- 9) muchomůrka červená, tygrovaná: považována za posvátnou sómu.

2.2. Výzkum a popularizace psychedelik

Do poloviny 19.století byl výzkum psychedelických drog minimální, od této doby však začal nabírat obrátky. Poprvé se však taková látka v krystalické formě objevila až koncem 19. st při výzkumu pouštního kaktusu *Lophophora williamsi*². Pro vědce byl sice absolutní novinkou, oproti tomu indiáni z Mexika a jihozápadní Ameriky ho důvěrně znali ve spojitosti s jejich původní vírou. Od pradávna pojídali jeho kořen nazývaný „Peyotl“ a pro jeho psychedelické účinky ho uctívali coby božstvo. Louis Lewin ho z jihozápadu Ameriky dovezl do laboratoří v Berlíně, kde z něj za pár let Arthur Heffter, jeho sok, izoloval alkaloid meskalin-hlavní aktivní složku Peyotlu. Mescaline se podařilo chemikům i uměle syntetizovat. Tehdy se začínaly objevovat zprávy o jeho účincích na psychiku a studie o způsobu působení mescalinu na nervovou soustavu. Využívali ho například někteří psychiatři s vírou, že lépe porozumí duševním pochodům svých pacientů. Větší zájem o psychedelické stavy se začal projevovat až roku 1927, kdy vycházely spisy o exotických vizích způsobených nejen meskalinem a bylo dost pravděpodobné, že tyto schopnosti psychedelických látek nadchnou velké množství lidí. Poznatky o psychedelických stavech rozšířil svou knihou „Brány vnímání“ a „Nebe a peklo“ Aldous Huxley. Zájem o psychedelika stále stoupal.

Možnosti rozšířil Albert Hofmann vysyntetizováním LSD-25³. Sice tuto látku syntetizoval už roku 1938, ale o síle jejich psychedelických účinků se náhodně dozvěděl až o pět let později, kdy pravděpodobně absorboval kapku LSD kůží.

Začátkem 60. let byly k mání kromě rozšířené marihuany a hašiše (ne vždy považovány za „pravá psychedelika“) i silnější drogy vyvolávající expanzi vědomí. Jednalo se o peyotl, psilocybin, sulfát meskalinu a LSD-25. Všechny byly v podstatě komukoli dostupné a tehdy ještě legální. Získaly si pozornost vědců, psychologů a lékařů, jejichž výzkumy časem seznámily s drogami i veřejnost. Konzumovat drogy však moderní společnost neshledávala „úplně normálním“, což lákalo ty, kteří jdou proti hlavnímu proudu. Lidé využívali drogu k různým účelům. Vyznavači pro získání spirituální zkušenosti a přiblížení se k bohu, jiní se jejich pomocí snažili hledat odpovědi na otázky. Psychedelické hnutí podpořilo zájem o náboženství, hlavně tedy o

2: Dřívější název: *Anhalonium lewinii*

3: d-lysergovoá kyselina diethylamidu tetrátu, často označována prostě jako „kyselina“

Východiska takzvané psychedelické hudby

východní filozofii. Oživení vztahu k religiozitě mohlo být pro tuto dobu jediné prospěšné, protože vlivem existencialismu pro mnoho lidí bůh už zemřel.

Pro mnoho umělců, hlavně muzikantů a spisovatelů, byly drogy zdrojem nápadů a nástrojem neobyčejné kreativity. Mnoho slavných děl bylo právě psychedelickými zkušenostmi inspirováno (například Keseyho „Vyhod'te ho z kola ven“). Toto bylo typické pro generaci bítníků. Utvářelo se drogové hnutí hippies, alternativní kultura mladých lidí, kteří drogy používali jednak rekreačně či z nudy, ale hlavně na důkaz svého odporu k tehdejší vládě a společnosti, aby dokázali svobodu svých duší. Toto rekreační používání drog bez odborného dohledu však vedlo k sérii nehod, i smrtelných, takže se dal očekávat jejich zákaz. Psychedelické drogy se značně podílely na politice spojených států 60. let. Pouhá konzumace drog byla považována za politický akt.

Největší vlna popularity psychedelických látek se rozběhla kolem roku 1962. Nejsilnější a nejpopulárnější drogou tohoto druhu bylo LSD, které se dostalo hlavně díky Michaelu Hollingsheadovi k osobnostem, které značně přispěly k informovanosti o této látce a objevila se první generace „acidových chemiků“. Mezi ty, které s LSD seznámil Hollingshead, byl i Timothy Leary a kruh jeho společníků, kteří měli v této oblasti opravdu mnoho poznatků a nejspíš jim patří zásadní podíl na rozšíření drog do společnosti, díky Learyho dychtivým snahám zlepšit svět pomocí otevírání mysli všem lidem.

Do roku 1967, kdy byl veškerý výzkum psychedelik zakázán, se „kyselina“ těšila boomu výzkumů v různých oborech. Po tomto roce se výzkumy prováděly už jen v mizivém množství, často i tajně. Využití se našlo například v psychologii k léčení depresí, alkoholismu a závislosti na návykových drogách, autismu a schizofrenie. Má také schopnost člověka smířit s jeho přicházející smrtí či se smrtí blízké osoby. S kladnými výsledky také kyselina přišla ve výzkumech léčby lupénky, ekzémů, artrózy, migrén a mnoha dalších onemocnění. Některé výsledky se zdají až zázračné, mnoha lidem vysoce zkvalitnily život vyléčením těžko léčitelných chorob. LSD samosebou nevyлéčí vše, těm kterým pomoci nemůže však dokáže alespoň tišit bolest a přivést duševní klid. Kolika lidem zkvalitnilo LSD život ze stránky duševní, by se dalo těžko spočítat, je ale jisté, že čísla by byla závratná. Je velká škoda, že látka takovychto

Východiska takzvané psychedelické hudby

schopností neměla pro její zneužívání možnost být dále seriózně zkoumána.

Výzkumy byly dokonce podporovány armádou, letectvem a námořnictvem. Na výzkumu se též už začátkem 50. let podílela CIA, LSD by totiž mohlo fungovat jako zbraň. Přemýšleli o LSD jako o nástroji ovládnutí (což se ovšem absolutně neosvědčilo, pokusní vojáci se stali spíše neovladatelnými), dále je pak zaujala několikahodinová dezorientace po požití a možnost v něm najít „sérum pravdy“. Ze začátku jim LSD poskytovala firma Sandoz, roku 1953 si ho však dokázali syntetizovat čistě chemicky, bez námelu, což umožňovalo ho vyrábět velké množství. Výzkum byl přísně tajný a mnoho věcí se asi nikdy nikdo nedozví, některé negativní zprávy ale časem vyšly na světlo. Dá se mluvit například o sebevraždě dr. Franka Olsona, který dostal drogu nevědomky a posedlý myšlenkou, že pod vlivem LSD vyzradil důležité tajemství, následně v těžkých depresích spáchal sebevraždu. Do dneška se občas objeví zpráva pochybné pravdivosti o dalších výzkumných akcích CIA. Mluví se například o umučení slona příliš vysokou dávkou, či otrávení chleba ve francouzské vesnici Pont-Saint-Espirit, kde následkem zemřelo pět lidí. Je-li to pravda můžeme pouze spekulovat.

V Čechách vedl výzkum LSD Stanislav Gróf, objevitel holotropního dýchání, jako alternativu k uvedení se do stavu podobnému psychedelické zkušenosti. Gróf se také zajímal o možnostech využití LSD k léčení duševních nemocí. Podle Grófa by LSD mělo dokázat vyřešit destruktivní zkušenosti. V naší zemi bylo zkoumáno i armádou.

2.2.1. Konec LSD v Americe?

Důležitý zvrat nastal v říjnu 1966 zákazem LSD v Kalifornii, který se zanedlouho rozšiřoval mezi ostatní státy (Československo bylo jednou z posledních zemí, kde bylo LSD zakázáno). K zákazu se schylovalo již několik let a to z mnoha důvodů. Snaha vyvolat ve společnosti antidrogové postoje byla zjevná. Rozšíření kyseliny do společnosti mělo neblahé ohlasy v tisku. Pravdou je, že minimální riziko existuje - jak přirovnal Alan Watts, je neprofesionální užití LSD trochu rizikovější než běžný let letadlem, ale rozhodně bezpečnější než jízda v autě. K nehodám tedy občas docházelo⁴, nejčastěji u psychotiků či vinou špatného dávkování. Navzdory většinovým

4: Užíváním legálních drog jako je alkohol dochází k nehodám mnohem častěji, ale takové vlny odporu to zdaleka nevyvolává

Východiska takzvané psychedelické hudby

pozitivním účinkům bylo pro noviny lákavější jen to skandální a špatné. Psychedelika byla také spojována s kontra-kulturou hippies, kteří neměli příliš dobrou pověst, o užívání ve vyšších kruzích (intelektuálové, duchovní, umělci, vědci...) se ovšem tolik nemluvalo. Dále se pak šířily zavádějící zprávy všelijakého charakteru. Například, že LSD poškozuje chromozomy, mozek, že v těle zůstane navždy (pomluva vznikla z vyskytujících se flashbacků). Kolovaly i smyšlené příběhy mladých lidí, kteří se měli pod vlivem dívat tak dlouho do slunce než oslepli, mýt si ruce v ohni, či i skákat z oken v přesvědčení, že umějí létat a podobné nesmysly, dle fantazie novinářů. Také se stávalo, že následky některých tragédií pod vlivem jiných drog byly připsány oblíbenému terči LSD.

Sandoz tedy musel přestat s produkcí psychedelických látek, což nebylo zdaleka ku prospěchu. Vyznavače LSD to samosebou nezastavilo, našlo se mnoho lidí schopných ho vyrobit podomácku a dále šířit do společnosti. Zákaz byl příčinou vzniku černého trhu. Problémy nastaly když se na nelegálním trhu začaly objevovat i pochybné, nečisté, dokonce i falešné produkty kontaminované jedy, které mohly způsobit bad trip, otravu i smrt. Pod zákazem se také někteří konzumenti nemohli dostatečně uvolnit ze strachu z porušování zákonů a strach a paranoia je právě jedním faktorů špatného tripu. K tomu se připojila nejistota ze špatných účinků a celková nedůvěra k čistotě a dávkování drogy. Prohibice dále způsobila další přepřehování věznic: z nekriminálních lidí se stávali kriminálníci za pouhé držení drog a tresty by kolikrát odpovídaly vraždě. Policie získala další zneužitelnou pravomoc a zabránila dalšímu výzkumu, který by si mohl se situací poradit mnohem lépe. Samosebou někteří svérázní vědci ve výzkumu pokračovali tajně i nadále, což je ovšem často dostávalo za mříže.

Byli tu však i spolehliví tajní výrobci. Významnými „podzemními alchymisty“ byly Tim Scully a Ronald Starck, kteří propašovali do Evropy 35000 miliónů dávek LSD ve formě tabletky „Orange sunshine“. Pro snadnější manipulaci s větší dávkou zakázaného produktu se začalo LSD produkovat ve formě „papíru“⁵. Na jeden savý papír formátu A4 se tak vešlo 900 dávek. Papíry se používají dodnes, v současnosti ale obsahují nižší dávku a tím je prožitek méně efektivní.

5: Dříve jako tekutina dodávána v ampulích, často nakapána v cukru

2.3. Osobnosti

2.3.1. Stvořitel LSD – Albert Hofmann

Studia o námelu, tedy o houbě Paličkovici nachové, prováděné Švýcarským chemikem Albertem Hofmannem (narozeným roku 1906) přinesly pro následující léta významný objev. Albert Hofmann, známý též jako „otec LSD“, byl zároveň i prvním člověkem, který kdy zakusil účinků LSD a dokonce se i kyselinou předávkoval hned při prvním záměrném požití. Roku 1938 syntetizoval LSD, ale neshledával tuto látkou nijak zajímavou. Po pěti letech dal svému vynálezu ještě šanci a syntetizoval ho znovu. Přestože byl (i jak sám o sobě říká) na ochranné pomůcky puntičkář, nějakým způsobem se mu dostala špetka této látky na konečky prstů a absorbovala se do kůže. Toho dne, částečně vlastně jen náhodou, objevil psychedelické účinky a v pozměněném stavu vědomí, nevolnosti a závratích musel předčasně opustit laboratoř.

Bylo mu jasné že má v rukou sloučeninu ohromné síly, proto ji tři dny po svém náhodném objevu znovu vyzkoušel, tentokrát v příliš vysoké dávce (250 mikrogramů). Účinky jež následovaly, byly mnohokrát silnější než očekával. Stalo se tak v dubnu 1943, mluví se o tak zvaném „cyklistickém dni“ – cesta na kole předávkovaného Hofmanna se stala pověstnou (proto je nejpopulárnějším obrázkem na LSD ve formě „papíru“ zobrazován cyklista, v pozadí jsou hory s kontrastem dne a noci). Už sama jízda na kole byla šíleným zážitkem. Předávkováním byl uveden do špatného tripu, nebyl skoro ani schopen psát do laboratorního deníku. Jeho „bad trip“ se vyznačoval strachem z úmrtí, z opuštění rodiny bez rozloučení, ale měl také obavy o to, že nedokončí své chemické práce ve firmě Sandoz a že by za jeho předčasné úmrtí mohl právě jeho převratný vynález. Tato úzkost byla vyvolaná pouze psychedelickým stavem, se kterým dříve neměl zkušenost a nevěděl, jak se na něj připravit a co od něj očekávat.

Po procitnutí z tripu se však cítil fyzicky i psychicky krásně a začal přemýšlet o využití této neobyčejně silné látky (tak malá dávka s tak velkým účinkem se zdá být neuvěřitelné, zjistilo se že LSD je 5000 až 10000 krát silnější než účinky meskalinu, které jsou v mnohém podobné) ve farmakologii, neurologii a psychologii. Tehdy ho ani nenapadlo, že by mohlo být LSD někdy zneužíváno jako komerční rekreační droga.

Východiska takzvané psychedelické hudby

Experimentoval tedy dál, pokračoval s pokusy na zvířatech a spolu s kolegy požil třetinovou dávku - účinky byly prý „naprosto úchvatné a fantastické“

2.3.1.2 Hofmannovo nezvedené dítě

LSD Hofmann označil jako své „problémové dítě“ (vyšla i kniha tohoto názvu) právě z důvodu zneužívání mimo lékařskou praxi. Dával to za vinu především vědeckému kruhu okolo Timothy Learyho a Richrada Alperta a proto mu byli trnem v oku. Jejich nadšení pro rozšíření kyseliny mezi co nejvíce lidí mu přišlo nezodpovědné a možné následky nepředvídatelné. I přes snahu naučit lidi používat psychedelika bezpečně se však Learymu nepodařilo zastavit neodborné používání. Těmto Harvardským vědcům dával Hofmann za vinu, že se LSD - nadějná látka pro lékařské použití - stala tak problémovou. Navíc z četných nehod, ke kterým neuvážené užití vedlo, měla firma Sandoz sankce než nakonec produkci kyseliny i jiných psychedelik zastavila. Ředitel firmy by byl nejraději, kdyby vůbec LSD nebylo objeveno a Hofmannovi to vyčítal.

2.3.2. Aldous Huxley

Spisovatel, bytostně spjatý se svým slavným románem *Brave new world*⁶, ve svých knihách využíval své vysoké inteligence a znalosti z oborů jako je chemie, biologie a fyzika, filosofie, estetika i psychoanalýza. O psychedelické drogy se zajímal už v dětství vlivem Erasma Darwina (děd Charlese, též proslavený vypěstováním první sazenice marihuany v Anglii). Stále hledal hluboké vnitřní pravdy, zřejmě protože si už v nízkém věku musel kvůli rodinným tragédiím uvědomit pomíjivost lidského štěstí. Stejně jak mnoho hledačů té doby navštívil Indii, kde studoval mystiku, zvláště pak hinduistickou, vyznával védantu a později buddhismus. Zabýval se hypnózou, autohypnózou a podobnými praktikami, přesto však hledaný mystický stav mysli našel až v účincích mescalinu, o pár let později v kyselině. Jeho první tripy byly spíše estetické, než mystické, ale postupem času na mystičnu nabývaly (otázkou estetična vs. mystična se též zabýval). Byl jedním z mnoha, komu psychedelická zkušenost změnila život zásadním způsobem (samozřejmě k lepšímu). Po svém prvním výletu a pročištění

6:Česky: Konec civilizace, nebo také Báječný nový svět

Východiska takzvané psychedelické hudby

bran vnímání si bral drogu několikrát do roka (tradovalo se o něm že je mimo neustále, není to však pravda).

K tématu psychedelických drog významně přispěl svou knihou *Doors of perception* (Brány vnímání), *Heaven and hell* i utopickým románem *Island*. Tyto knihy byly velice vlivné, což Huxleyho jménu dodalo na slávě a účtě v kruzích drogového výzkumu i alternativní kultuře, pro hippies byl dokonce jedním z hlavních vůdců.

Stejně jako mnoho jiných osobností znalých možností psychedelik, viděl v nich i Huxley východisko ke zlepšení světa. Byla zde však otázka zda má být zasvěcení do jejich schopností přístupné všem, nebo pouze určitým kruhům. Protože jakkoli Huxley sám považoval psychedelické drogy za úžasné, uznal že se nedá používat jako sklenka alkoholu jak pro délku následujícího působení (8–10 hodin), tak pro možnost člověku v ojedinělých případech nastolit peklo, hororový trip. Jeho ideální představa užití psychedelik ve společnosti by závisela na práci psychologů a sociologů, kteří by stanovily jakousi ideální drogu. Věřil, že by neurologie a farmakologie měla být schopná vyrobit podle daného modelu už cokoli. Jelikož ale taková droga není, Huxley zastával elitářský postoj, tedy že by silná psychedelika měla být výhradně záležitostí elit (umělců, spisovatelů, vědců, muzikantů a intelektuálů). Oproti tomu tu stál názor zastávaný Timothy Learym a Ginsbergem, že by tyto cenné informace a přístup ke drogám měly být umožněny každému. Po letech výzkumů a zjištění následků popularizace drog mezi širokou veřejnost nakonec i Leary musel dát Huxleymu za pravdu, že psychedelika, LSD obzvláště, nejsou pro každý mozek.

O jeho smrti se dá často dočíst, že se předávkoval LSD. Zřejmě tato zpráva o předávkování vlivného spisovatele mohla posílit antidrogové názory. Není to však pravda, ač LSD na sklonku jeho života opravdu nechybělo. Chtěl ještě naposled zažít psychedelickou zkušenost a v ní se na smrt připravit a dojít k vnitřní vyrovnanosti (což za správného vedení LSD dokáže), proto v posledních chvílích požádal o poslední dávku kyseliny. Na poslední cestu mu jeho žena předčítala z knihy „psychedelická zkušenost“, nové verze tibetské knihy mrtvých. Zemřel 22. listopadu 1963, tedy ve stejný den kdy byl zabit Kennedy. Smrt obou mužů bývá považována za konec jednoho z období vývoje naší civilizace—doba klamných iluzí, doba která hovoří o světě jaký by

Východiska takzvané psychedelické hudby

měl být spíš, než o světě samotném.

2.3.3. Timothy Leary

Jednou z nejvýznamnějších osobností výzkumu účinků psychedelických drog, jež podstatně přispěla k rozvoji psychedelické kultury, je Timothy Leary, narozen roku 1920 ve Springfieldu v Massachusetts.

Coby psycholog publikoval množství odborných prací a působil jako ředitel psychologického výzkumného centra. Toto místo však po letech opustil. Důvodem byl pro Learyho trýznivý fakt, že psychologie stále nedokáže stimulovat předvídatelné změny chování, které nastávají v přirozených situacích⁷. Později našel klíč k tomuto problému právě v psychedelických drogách.

Snažil se o převrat v psychologii – co nejvíce ji humanizovat, řešit lidské problémy v jejich přirozeném prostředí, v reálných životních situacích. Tento přístup byl velice vítán a pomohl Learymu získat místo na Harvardu, kde za velmi krátkou dobu odstartoval úspěšnou kariéru.

2.3.3.1. Léta výzkumů na Harwardu

K psychedelickým drogám se dříve nestavěl s takovým nadšením jako po svém prvním zážitku. Když mu jeho dlouholetý přítel Frank Barron vyprávěl o „kouzelných houbách“ se kterými se setkal na cestách v Mexiku, jeho zápal zdaleka nesdílel. Zanedlouho (1960) však o těchto drogách začal smýšlet nadějně, coby o kýženém nástroji ke změně chování. Vydal se tedy do Mexika za svou první psychedelickou zkušeností, která mu zásadně ovlivnila život, ihned odstartovala jeho zájem a záhy výzkum těchto látek. Jak sám řekl, z prvního tripu se vrátil jako jiný člověk (a zdaleka nebyl jediným kdo toto tvrdil), o svém mozku se během osmi hodin trvání tripu dozvěděl více, než za patnáct let studia psychologie.

Jeho nadšení stále rostlo četbou Huxleyho a výměnami zkušeností se zkušenějšími uživateli psychedelických drog a výzkumníky. Pořádal drogová sezení se svými kolegy a s postgraduálními studenty. Mezi jeho nejbližší pracovníky patřili například Richard Alpert, Ralph Metzner, spolupracoval časem i s beatniky, umělci,

7: Neštěstí, omezenost, náchylnost ke konfliktům...

Východiska takzvané psychedelické hudby

jinými psychology, filozofy, teology a jinými lidmi, kterým otevření skrytých oblastí vědomí může prospět jak v jejich oborech, tak i k růstu osobnosti.

Už v počátcích svého zájmu si kladl Leary otázku (poprvé při setkání s Huxleym), zda by se ona možnost rozšíření vědomí dala uplatnit ve společenské praxi.

I jeho společníci mu dali za pravdu, že by bylo možné expanzí lidského vědomí, způsobenou správně podanou dávkou drogy, dosáhnout revoluce ve filozofii a psychologii. Po tripu s Allenem Ginsbergem došel Leary k ideje odstranění společenských problémů, k nastolení míru. Tyto problémy přisuzoval příliš úzce pojatému sociálnímu podmiňování a otevření širších okruhů mozku, což by mohlo mnohé změnit. Mluvili o tak zvané „páté svobodě“, jež dává právo svobodně ovládat svůj nervový systém. Měl v hlavě myšlenku otevřít vědomí všem lidem, snažil se o to, aby látky těchto schopností vyzkoušelo co nejvíce lidí. V této době už se v Learyho kruzích začínalo mluvit o „politice extáze“.

Než však budou tyto drogy kýmkoli běžně využívány, je třeba četnými výzkumy dát dohromady způsob bezpečného a bezproblémového užívání. Pan Leary objevil, že nejdůležitější faktor stavu v tripu je vhodné prostředí, vzájemná důvěra, dobrá vůle, duševní naladění a odvaha. Pokud na člověka pod vlivem drogy působí nepříjemné prostředí, zásadně to zkušenost ovlivní a může dojít i ke špatnému tripu.⁸ Věřil že jednou budou existovat výcviková centra pro bezpečné použití drog, která budou k dispozici pro každého zájemce o nalezení skrytých oblastí vědomí.

Prvním Learyho experimentem, jehož výsledky měly přinést společnosti prospěch, byl uskutečněn v březnu 1961 ve státní věznici v Concordiu. Vězni tehdy měli společně s Learyho studenty vzít drogu. Cílem měla být pozitivní změna osobnosti u problémových subjektů. Tento experiment se setkal s nevídaným úspěchem, účastníkům byly objektivně prokázány změny chování (menší sklon k depresi, antisociální tendence, více energie, odpovědnosti a ochoty ke spolupráci) které dokázalo 90% propuštěných vězňů udržet mimo vězení. Prožitek širší reality

8: To si uvědomil kupříkladu na sezení s beatniky (Allan Ginsberg, Neal Cassady), kteří drogu vzali bez jakýchkoli pochybností a bez špetky strachu měli lepší trip než studenti. Zklamán byl například hlučným agitačním výstupem beatníka Jacka Kerouaca, který Learyho přivedl do jeho prvního špatného tripu (do té doby jich už zažil víc jak sto bezproblémových) a mimo jiné v ne příliš přívětivém prostředí špinavého bytu Allena Ginsberga.

Východiska takzvané psychedelické hudby

jim umožnil najít si cestu k novému životu. I přes popularitu a úspěšnost byl tento projekt zastaven o několik let později, když byli Leary s Alperem vyhozeni z Harvardu.

Za zmínku jistě stojí i „velkopáteční experiment“ navržený Dr. Pahnkem a Clarkem, který se, jak vyplývá z názvu, odehrál na velký pátek v roce 1962. Tehdy byl studentům teologie podán psilocybin v nábožensky inspirativním prostředí kostela bostonské univerzity. Prostředí společně s náboženskou motivací přivedlo adepty do spirituální extáze, nahlédnutí pravdy, pocitu dostupnosti boha, což byl důkaz toho, že náboženské zkušenosti lze dosáhnout, touží-li člověk po ní. Náboženskou zkušeností se podle T.L. rozumí odhalení odpovědí na sedm základních duchovních otázek (otázka nejvyšší moci, života, lidské bytosti, uvědomění, ega, emocí a konečného úniku). Pokus mimo jiné přispěl tím, že dokázal nemožnost nahradit drogu placebem (psilocybin dostala pouze polovina pokusných osob, druhá placebo).

Ač byl tento pokus kladně hodnocen v médiích, příliš to Learyho projektům nepomohlo. Vzbudil totiž zájem o tento typ drog u interních studentů (podle dohody mohli „Learovci“ provádět experimenty s drogami pouze s postgraduálními studenty), kterým nemohli vyhovět. Studenti si tedy drogy vyráběli a opatřovali sami a vydávali se do tripů, o kterých pak vyprávěli nezasvěceným lidem. To vyděsilo především rodiče, když jim jejich ratolesti nadšeně popisovaly setkání s bohem. Problém mohl nastat i tehdy, kdy byla droga užita bez znalosti bezpečného užití. Harvard sice drogový projekt podporoval hlavně díky mezinárodním zájmům, ale nátlak antidrogové reakce byl příliš silný. V ohrožení byli i postgraduální studenti, kterým se odpůrci drog snažili na univerzitě zničit kariéru, proto se Leary v roce 1963 rozhodl z Harvardu dobrovolně odejít (Alpert zůstal, ne však na dlouho).

2.3.3.2. Mezinárodní nadace pro vnitřní svobodu

Odpoutal se tedy od Harvardu a založil svoji vlastní organizaci. International Foundation for Internal Freedom (česky: Mezinárodní nadace pro vnitřní svobodu) známou pod zkratkou IFIF. Cílem této společnosti bylo založení sítě výzkumných středisek. Zde by měl být tým odborníků – poradců (psychologie, medicína, právo)

Východiska takzvané psychedelické hudby

k dispozici asistovat zájemcům na cestě do vlastního nitra. Tyto programy byly určeny především umělcům, vyznavačům všemožných církví, filozofům – zkrátka hledačům smyslu či inspirace. Neuroticky odkazovali spíše na lékařskou péči. Vydávali časopis „The Psychedelic Review“ vedený Ralphem Metznerem. Dalším úkolem pak bylo zajišťovat kvalitní drogy (používali: psilocybin, meskalin a LSD). V plánu byla také letní soustředění v Mexiku. I přes kontroverzi drog Leary s kolegy doufal, že lidem ukáže možnost jejich pozitivního využití.

Teorii prostředí si v praxi ověřili na takzvaných „psychedelických táborech“ v Mexiku Zihuanateja. Zde se zdálo dosažitelné „nebe na zemi“. Tam se začal Leary zajímat o Tibetskou knihu mrtvých, kterou použil jako podklad pro knihu „Psychedelická zkušenost“, jíž napsal spolu s Alpertem a Metznerem. Tohoto tábora se později mohl zúčastnit téměř každý, kdo podal přihlášku. Protože publicita přilákala mnoho neodbytných zájemců, především z řad hippies, zřídil pro tyto neoficiální hosty tábořiště pod širým nebem na přilehlém ostrůvku a každý měl právo pobýt jeden den. Tito lidé však měli sklony mluvit o svých zážitcích z tábora všude a to opět nemělo příznivý vliv na názor veřejnosti, která byla k psychedelickým pokusům nedůvěřivá. Problémy také dělal jistý člověk, kterého Leary do tábora nepřijal a nalezené mrtvé tělo v sousedství, se kterým ovšem neměl žádný účastník co do činění. Tisk toto samozřejmě rozmazal, následkem bylo rozpuštění tábora a deportace Learyho s ostatními z Mexika, což jeho pověst spolu s vyloučením z Harwardu takřka zničilo. Přestože odstoupil dříve sám, byl vyhozen na základě křivého obvinění ze zanedbávání přednáškové povinnosti. Vyhozen byl i Alpert, jež byl nařknut z milostných pletek a podávání drog interním studentům. Během deportace si však Leary uvědomil možnou nebezpečnost LSD. Nájezd policie způsobil špatné tripy dvěma členům tábora. Ne že by se jednalo o vážné psychické či fyzické poškození těchto osob, ale jistému Ing. Marvymu to zničilo kariéru a druhá osoba si přivodila menší zranění po celonočním „opičím“ chování. A opravdu, díky medializaci drogových výzkumů se psychedelika během krátké doby rozšířila mezi miliony nepoučených lidí a docházelo k nehodám, jež posilovaly antidrogové přesvědčení. Už od vyhození Learyho s Alpertem bylo jen otázka času, kdy dojde ke drogové prohibici.

2.3.3.3. Nebe na zemi v Millbrooku

Na podzim 1963 se skupina výzkumníků pod názvem Castalia přesunula na statek v Millbrooku. Zde zažíval „velekněz psychedelie“ a kruh jeho spolupracovníků a přátel nádherné časy. Opět zde hostili stovky významných lidí, pořádali sezení a semináře. V proslulém malovaném autobuse poctil Millbrook návštěvou i Ken Kesey se skupinou Merry Pranksters ⁹(„veselých šprýmařů“) a nebyl zdaleka jediný host z řad beatníků

Zájem o východní filozofii, který je pro drogové kultury význačný, dovedl Learyho na rok do Himálají, kde byl o ní více poučen zdejšími mudrci (mluví například o Šrí Krišna Prem). Ovlivněn touto moudrostí založil i své náboženství: the League for Spiritual Discovery (Liga pro duchovní objevování), zkráceně „LSD“. Neměl však v úmyslu z něj dělat masovou záležitost i když k tomu byl naváděn při příležitosti prvního festivalu alternativního hnutí mládeže „Be-in“, kde byl jednou z nejvlivnějších osobností. Nechtěl být uctíván jako nějaký bůh nebo modla (ač jí pro mnoha lidí bezesporu byl), chtěl po lidech jen to, aby žili své nejvyšší vize. Na východní filozofii také založil spolu s kolegy onu slavnou příručku „Psychedelická zkušenost“, ve které dává rady zájemcům o vyšší psychedelickou zkušenost.

Jeho kniha „založte si své náboženství“ dala vzniknout například „Bratrstvu věčné lásky“ a jistě i mnoha dalším menším společenstvím. Bratrstvo věčné lásky bylo založeno Johnem Griggsem, který po několika letech skončil na drogách a roku 1969 se otrávil nečistým psilocybinem. V této době následkem zákazu a zastavení distribuce čistých drog od firmy Sandoz se bohužel kontaminované drogy objevovaly často a počet případů úmrtí rostl, stejně s ním i drogový odpor.

Jak se psychedelika stávala čím dál tím kontroverznějším tématem, pořádali Millbrooští představení, jež dokázalo lidem uvést do stavu podobného psychedelické zkušenosti bez drog. Využívalo se na nich promítání fantastických prolínavých obrazů, světél a zvuků v určitých rytmech což působilo skrze smyslové orgány na psychiku. Tento projekt měl také ohromný úspěch a vláda proti tomu nemohla mít námitek. Přesto šli stále proti proudu, bylo jasné, že Learyho by asi jen tak něco nezastavilo ve snaze zlepšit svět prostřednictvím psychedelik a vláda si toho byla vědoma. Kolem

⁹: Legendární skupinka cestovatelů, která objížděla celé státy za doprovodu drog, alkoholu a literatury

Východiska takzvané psychedelické hudby

Millbrook se stále pohybovali policejní špehové a hledali záminku pro odstranění Learyho ze scény, jelikož jeho vliv byl považován ze velmi nebezpečný. Proto se Millbrookští rozhodli, že se každý přesune jinam a „pozemský ráj“ Millbrook na čas rozpustí. Timothy se rozhodl jet do Mexika, což se mu stalo osudným. Na hranicích bylo u jeho dcery Susane nalezeno malé množství marihuany, která patřila Rosemary, Learyho budoucí třetí ženě. Ač v tom byl sám nevinně, vzal odpovědnost na sebe a byl odsouzen na neuvěřitelných 30 let a pokutě 30 000 dolarů za převážení marihuany a neplacení daně za její dovoz. Rozsudek se tenkrát povedlo zvrátit, do vězení ho ale nakonec o pár let později dostali. Orodovalo za něj tehdy mnoho vlivných lidí, nejen z výzkumných kruhů a vyznavačů psychedelik, ale i lidé, kterým se zdála výše marihuanových trestů neadekvátní. Leary se rozhodl bojovat proti vládnímu protidrogovému tažení.

V těchto dobách vymýšlel nějaké propagační heslo a tehdy vzniklo jeho slavné „Turn on, turn in, drop out“. Měla to být jeho rada všem lidem, kteří berou svůj nervový systém a své smyslové orgány vážně. Mladí lidé, obzvláště pak hnutí hippies, se této mantry chytili za slovo. Do češtiny je to překládáno různými způsoby, smysl by tato slova měla mít následující:

- 1) zapnutím (turn on) míní obrácení do svého nitra, dostání se do styku se svými smyslovými orgány, se svou moudrostí a genetickým potenciálem. Zapnutí je nalezení cesty k vnitřní moudrosti,
- 2) vyladit se (turn in) znamená souznít s materiálním světem kolem a snažit se vyjádřit své nové vnitřní perspektivy (zde může vznikat psychedelické umění),
- 3) a nakonec vypadnutí (drop out) mluví o odpoutání se od nedobrovolných svazků – spolehnouti se na sebe a svou osobitost a jedinečnost.

Pokud je celý proces „turn on, turn in a drop out“ stále v pohybu, dochází k osobnostnímu růstu. Bohužel bylo toto heslo často špatně interpretováno nebo prostě kritizováno. Kritika směřovala hlavně k poslední části. Byl coby bývalý učitel nařčen, že navádí studenty, aby navždy opustili školy a šli se toulat například po Indii. Podle Learyho by bylo ideálním modelem držet se hesla takto: Zapni se, vylad' se, vypadni, zapni se, vylad' se, nastup.

2.3.3.4. Sokratův úděl

Leary se stal z pohledu konvence vyvrhelem. Zato byl však uctíván nekonformním hnutím mládeže a často byl na ulici oslovován a opěvován, považován za velekněze, duchovního guru a měl i různé jiné vznešené tituly. Na druhou stranu byl například Nixonem označen za nejnebezpečnějšího člověka na světě. Richard Nixon totiž vyhlásil drogám absolutní válku. Ve statusu rebela a spasitele si Leary liboval. Ale jak se dalo čekat, vláda si našla záminku proč ho konečně zavřít a tím zažehnat potenciální nebezpečí. Obecným názorem na jeho osobu bylo stejně jak u Sokrata to, že kazí mládež, proto musel být zneškodněn, klidně i neprávem. Ve chvíli, kdy se T. Leary rozhodl kandidovat na guvernéra státu Kalifornie a rozjel vlivnou volební kampaň (dokonce mu pro tyto účely složil John Lennon píseň „Go together“), bylo jasné, že už je na čase. Na základě fingovaných důkazů (dva marihuanové nedopalky v popelníku jeho auta, které tam byly narařičeny a objeveny) byl odsouzen bez nároku na možnost propuštění na kauci. I za dřívější prohřešky byl odsouzen dohromady na několik desetiletí, dost na to aby strávil ve vězení zbytek života.

I když tu byla možnost že bude za pár let žaloba stáhnuta, tehdy téměř padesátiletý Leary nemeškal z vězení utéci. Pomohla mu k tomu jak fyzická kondice nabytá ve vězení, tak přátelé a gang Weathermenů, ale i jeho inteligence. Při přerozdělování do věznic mu byl náhodou aplikován psycho test, na jehož vytváření se kdysi sám podílel, odpovídal tedy způsobem který ho mohl dostat do věznic s minimálním dozorem. Utekl po sedmi měsících vězení a do té doby zde stačil napsat několik knih. Za pomoci přátel a několika podvodů se dostal do Evropy a v exilu poznával nové země, dostal se i do Afriky. Poslední cesta vedla do Kábulu, kde na něj ale na letišti čekala policie a putoval zpět do USA, kde nastoupit trest (leden 1973). Vystřídal několik věznic, v jedné ho dokonce jako provokaci uvěznil s Charlesem Mansonem¹⁰. Věznění nakonec netrvalo tak dlouho jak bylo původně v plánu, v roce 1975 byl osvobozen guvernérem J. Brownemsem a opět se ocitl na svobodě. Po zbytek života už nebyl tak radikální, objížděl semináře a přednášky a zabýval se kyber kulturou, jakožto novou možností umělé reality.

10: Tento slavný zločinec se svou skupinou „Rodina“ údajně pod vlivem LSD prováděl násilné akce a zavraždil těhotnou manželku režiséra Romana Polanského

2.3.3.5. Nadšený odchod

V roce 1995 mu byla diagnostikována rakovina prostaty a blížící se smrt. Když se Leary dozvěděl o svém nezvratně se blížícím odchodu z tohoto světa, byl naprosto nadšen a začal tuto záležitost plánovat a dokonce ji medializovat. V hlavě měl zřejmě vše srovnané a na svůj poslední výlet se těšil jako na dobrodružství, na novou mimotělní zkušenost, na závěr jeho krásného a plného života. Jeho typické provokativní chování se projevilo dokonce i při umírání, které bylo na jeho přání zdokumentováno, bylo dostupné všem na internetu a naléhal na přátele, aby se vše obešlo beze smutku ba dokonce aby slavili. K jeho plánu smrti¹¹ patřilo i zmražení hlavy, protože doufal, že jednou bude možné jeho mozek (u Learyho=“duše“) oživit například v jiném těle (i to lze vidět na videu). Jistě se najde mnoho obdivovatelů, kteří věří, že se jednou tento velikán a provokatér vrátí a těší se, co bude zase se světem vyvádět.

2.3.4. Richard Alpert alias Ram Dass

Jedním z nejbližších Learyho spolupracovníků a přátel, byl spolu s Metznerem právě Richard Alpert. S Learym spolupracoval už v samých začátcích drogového výzkumu na Harwardu, kde také učil a byli i ve stejnou dobu vyhozeni, když si pro údajnou pochybnost a bezcennost jejich výzkumů Harward našel nespravedlivé důvody proč je vyhodit.

Později byl známý jako Ram Dass¹². Byl totiž výrazně ovlivněn východní moudrostí, do Indie, kde toto jméno přijal, se na několik let vypravil rozvíjet svou filozofii založenou na různých vlivech, jako je hinduismus a karma jóga pod vedením gurua Neem Karoli Baba. Přijímal i křesťanské a muslimské prvky, později i židovskou spiritualitu (v žertu sám sebe označoval za „hindo-žida“). Po návratu do USA se stal velice uznávaným duchovním guru, byl také jedním z hlavních vůdců alternativní kultury hippies. Propagoval techniku „karma jóga“ v pomoci umírajícím a pozůstalým smířit se se smrtí. Založil i organizaci poskytující různé sociální služby Seva Foundation.

11: V této době napsal i knihu „plán umírání“

12: V sanskrtu znamená „služebník boží“

3. Drogové kultury

3.1. Drogy v dávných civilizacích

V přírodě se nachází mnoho rostlin s psychedelickými účinky, tedy organická psychedelika. Tyto rostliny, nebo jejich části: kořeny, listy, semena, kůra, nebo houby, před lidstvem své schopnosti neutajily. Lidé se dokázali přivést do stavů změněné psychiky pravděpodobně dříve, než můžeme dokázat dochovanými prameny. Některé praktiky se zachovaly pouze nejasně v legendách. Drogy byly pro mnoho kultur velice důležitou duchovní záležitostí. Většina kultur měla i šamany, jakési „praktikanty magie“, kteří znali techniku extáze. Šamani, nebo také „medicinmani“, byli považováni za věšce (údajně padali do transu, který jim poskytl vize) a prostředníky mezi člověkem a bohy. Měli umět opustit tělo a navštěvovat tak jiné světy, komunikovat s duchy i s bohy a léčit nemoci zlými duchy způsobené. Šamanismus jako profese byla zřejmě praktikována už od dob paleolitických. To, že své schopnosti nabývali užíváním psychedelických drog, je více než pravděpodobné.

3.1.1. Bůh jménem Sóma

Z dostupných poznatků se dá soudit, že takovéto látky používaly skoro všechny kultury mimo eskymáků. Mezi nejznámější případy patří ku příkladu posvátná Sóma, která je zmiňována v nejstarším náboženském textu na světě – Rig Věda, z dob přibližně 2000 před Kristem. Bylo zde 120 chvalozpěvů na „bezkořenou, bezlistou rostlinu barvy „rudé jako slunce“, která měla člověka přiblížit k nebi. Sóma nebyla pouhým prostředníkem mezi člověkem a bohem, ale bohem samotným. Skoro s jistotou se dá říci, že se jednalo o muchomůrku červenou, která byla kdysi též užívána Sibiřskými indiány (a jako narkotikum ji používají dodnes). Muchomůrka červená je asi nejstarším a nejrozšířenějším halucinogenem lidstva. Ve védách je zmiňováno rituální pití moči kneží, kteří sómu požili, jelikož se v ní vylučují i její účinky. Tuto skutečnost znali i na Sibiři.

3.1.2. Blahodárná tráva

Ve védách je též zmínka o konopí, tentokrát ve spisu Atharva – véda. Staří

Východiska takzvané psychedelické hudby

Indové považovali konopí za dar od bohů k poznání rozkoše, odvahy a pro zesílení sexuálních tužeb. Dokonce věřili, že tato rostlina může člověku dát nadpřirozenou sílu. Podle legend rostlo konopí tam, kam ukápala slza démona Amrita. Konopí lidstvo zná však ještě déle, přinejmenším 10 000 let, protože má všestrannější využití. Například jako velmi odolné vlákno¹³, dále olej z konopí, ale používalo se i v léčitelství. Konopí se šířilo po celém světě. Zmínky o využívání jeho halucinogenních účinků, většinou pro „náboženské účely“, existují například z Číny, Řecka a Říma. Tibetané věří, že Buddha jedl ve svých šesti stupních askeze každý den jedno konopné semínko, proto je i tady rostlina považována za posvátnou a za prostředek k dosažení hluboké meditace. Ve středověké Evropě se marihuana vlivem křesťanství pro omamné účinky neužívala. Až muslimové ji začali užívat hlavně ve formě hašiše a i přes snahu islámské víry potlačit užívání drog, rozšířily se mimo tajný řád „Hašišinů“¹⁴. Vlivem muslimů se toto narkotikum šířilo dál, a to do Afriky mezi domorodé kmeny.

3.1.3. Indiánské tradice, kaktusy a houbičky

Indiáni byli od pradávna psychedelik dobře znali. To dokazuje i slavný peyotl, což znamená v překladu „zámotek brouka“. Aztékové ho tak začali nazývat pro podobu středu malého kaktusu, který obsahuje mimo 30 dalších alkaloidů i meskalin. Posvátnou látku získávali tzv. honem na peyotl. Lovci tenkrát museli urazit až 300 kilometrů od svých domovů (dnešní indiáni si však jezdí většinu cesty autem). Hony byly spojeny s rituály, kdy se účastníci přiznávají ke svým sexuálním prohřeškům, za které šaman váže uzly na provaz a následně spálí. Spolu s vnikem Evropanů a křesťanství na indiánské území přišla i snaha vymýtit používání peyotlu, přesto si však dokázali tuto tradici předávat z generace na generaci až dodnes schovaní v horách.

Co bylo dál mezi indiány používáno, byly posvátné houby, v jazyce Aztéků „teonanactl“, což znamená „božské tělo“. Podle archeologických nálezů, tzv. „kamenů hub“ (skalní sošky ve tvaru kupy hub s vytesanými tvářemi či zvířecími motivy v nohách). Dá se soudit, že houby byly uctívány již před více než 2000 lety. O užívání psychedelických hub by se dalo najít pár zmínek i u španělských kronikářů z období

13: Dochovaly se zbytky i 6 tisíc let staré

14: Hledali odpověď na otázku o posmrtné životě prostřednictvím omamných účinků hašiše

Východiska takzvané psychedelické hudby

krátce po dobytí Mexika. Pak se ale zmínky ztratily a polemizovalo se nad tím, jestli to nejsou jen pověry, což šířili křesťané, kterým se mystické vhledy pomocí psychoaktivních látek velmi přičily. V polovině dvacátého století se zjistilo, že houbové rituály jsou u indiánů dokonce známy dodnes. Důkaz byl nalezen během výzkumů manželů Wassonových. To, že se zmínky o houbových praktikách dlouho neobjevily, bylo záměrné – indiáni totiž svoji víru tají před cizinci.

V Mexiku roste hub těchto vlastností mnoho, většinou se jedná o psilocibinové houby, tedy o lysohlávky, ze kterých je nejznámější *Psilocibe mexicana*. Jednotlivé druhy mají často rozdílné působení na psychiku. Sběr byl opět doprovázen rituály, které jim měly dodat onu omamnou moc.

V moderní době se už do těchto praktik nakonec vmísilo křesťanství a houby tak bývají nazývány „krev Kristova“, protože právě tam, kam dopadla kapka jeho krve, tyto houby rostou. Rituály provádí curandero („léčící kněz“), jakási obdoba šamana, který pod vlivem hub odpovídá monotónním zpěvem na vyřčené otázky například ohledně zdraví, smrti, ale řeší i trestné činy.

3.1.4. Dar z obilí

I Řekové využívali možnosti expanze vědomí. Například při Eleusiánských mystériích se používala tajemná látka „kerkyon“. Badatelům se konečně podařilo najít důkazy o tom, co onen kerkyon vlastně byl. Podle nich¹⁵ se jednalo se o námel, houbu parazitující na obilninách a některých trávách vyskytujících se v Řecku. Nejznámějším zástupcem je slavná paličkovice nachová, která se tvoří na žitě (původce LSD). Tato mystéria měla právě děkovat bohům (obzvlášť bohyni Demeter – matce obilí symbolizující rozkvet, růst a úrodnost, ale také vadnutí a odumírání přírody) za jejich dar – obilí. Po dva tisíce let bylo každoročně vybráno několik významných osob, které měly tu čest účastnit se tohoto mystéria. Účinky jsou velice silné, proto byly jejich pocity jen stěží popsány slovy. Stav způsobený touto látkou zastínil celý předešlý život, jako by v normálním životě byli slepí.

Řekové o psychedelických stavech mluvili jako o „Exstasis“. Stav, kde je

15 Hofmann 1963

Východiska takzvané psychedelické hudby

psychické na výši na úkor fyzického a kdy duše vystupuje z těla. K extázi dochází pokud je mystický zážitek doprovázen změnou přirozených činností smyslů. Jedná se o jakési vytržení, které může vést k jinému, vyššímu vnímání reality (většinou v souvislosti s náboženstvím a někdy i uměním). V Řecku bylo k umělému dosažení těchto stavů používáno např. konopí. Dnes je slovo extáze nejvíce spojováno se stimulační drogou MDMA („extáze“).

Řekové dobře věděli, že je námel i smrtelně jedovatý, proto ho k jiným účelům než při mystériích nepoužívali a žito nejedli z obav z nemoci. Ve středověku však takto znalí nebyli a docházelo k záhadným epidemiím, které zapříčinila konzumace chleba z napadeného žita. Mezi příznaky nákazy patřily nervové a epileptické záchvaty, gangréna, někdy ztráta končetin, nosu, uší, v posledním stádiu i delirium a halucinace. Mluví se i o „svatém ohni“ pojmenovaném po sv. Antonínu, který měl údajně tuto záhadnou nemoc vyléčit. K zažehnání nemoci ale opravdu došlo až když mlynáři přestali vyrábět pro chudinu mouku z napadeného žita.

3.2. Beat generation

Poválečná atmosféra ve spojených státech se zdála být velice duchovně chudá oproti materiálnímu blahobytu, který si mohl dopřát skoro každý, kdo by o to usiloval. Ideální Američan by měl jít s davem, aby nijak neohrožoval svou kariéru, kterou si bude celý život budovat. Vydělá si dostatek peněz, aby si koupil co bude chtít. Ale co kulturní bohatství? Co nějaké vyšší hodnoty? Náboženské hodnoty byly hodně potlačeny vědou – vždyť také atomové bomby, které před nedávnem úplně zničily dvě Japonská města, by byly schopny zničit svět pouhou vůlí člověka. I umění této doby spadá do konzumu.

Duchovní prázdnota si však našla své odpůrce, kteří opustili „normální“ materiální priority a zaměřili se na život samotný. Vyžívali se v jazzu, východním náboženství, alkoholu, sexu a v drogách. Hledali intenzivní prožitky ve snaze užít si všeho, co nejvíce to šlo, tvořit umělecká díla. Beat generation jsou vesměs hnutím prozaiků a básníků té doby, jejichž spisovatelský styl je od tehdejšího konvenčního stylu velice odlišný. Velmi často byla tato tvorba považována za kontroverzní jelikož se v jejich tvorbě odráží jejich „nenormální“ zájmy. Často byly popisovány alkoholické

Východiska takzvané psychedelické hudby

stavy a stavy způsobené drogami, s tabuizací sexuálních témat si také hlavu nelámali. Šlo jim o to se nejvíce odlišit, pokud možno co nejvíce šokovat a úplně se odvrátit od konzumního způsobu života.

Pokud by se mělo stanovit nějaké datum oficiálního vzniku, dalo by se mluvit o 13.10.1955. Toho dne se konalo čtení organizované Kennethem Rexrotem a právě tehdy byla odsouzena báseň Allena Ginsberga „Kvílení“. Soud měl rozhodnout, zda-li se v případě beatnické kultury vůbec jedná o umění, či pouze o snahu šokovat a propagovat drogy a alkohol. Soud nakonec rozhodl beatníkům ku prospěchu. Dříve zakázaná díla mohla vycházet, aby nedošlo k diskriminaci a navíc tento proces přidal beatnickému umění na popularitě a vedl k jeho velkému rozmachu.

Původ označení beat generation je spojován buďto s „beat“ ve smyslu rytmus, ale častěji se význam přikládá výrazu: „být zbitý“, fyzicky na dně, ale zato uvnitř svobodný – to právě odráží jejich životní styl.

Způsobem života by se za jejich předchůdce dali považovat např. prokletí básníci, ve 20. století pak hipsteři. Dříve, a to ve 40. letech, se mluví o „hip“ a „hipsterech“ coby o příznivcích moderního jazzu, později beatu. O lidech, jejichž přesvědčení spočívá v hledání svobody pouze mimo oblast normální společnosti. Hipsteři byli stavěni do protikladu squares, což bylo označení pro lidi žijící spořádaný život a jdoucí v souladu s modelem normálního Američana.

3.3. Hippies, květinové děti

Od začátku 60. let se už psychedelické látky šířily ohromnou rychlostí mezi lidmi. Teď už se nejednalo o záležitost pouze indiánů, vědců, umělců a intelektuálů. Drogy se oproti dřívějším malým pokusným skupinám začaly užívat masově a velikou oblibu si našly především v řadách mládeže, která odmítala jít s hlavním proudem a uznávat tehdejší politiku a společnost. To vedlo ke vzniku alternativní kultury hippies. Mezi další vlivy vedoucí ke vzniku tohoto hnutí, byla válka ve Vietnamu a proti-marihuanový zákon. Mimo mnoho jiných drog se totiž marihuana u hippies těšila veliké oblibě. Kouřili ji nejen pro její účinky na psychiku, ale i jako protest. Podezírali vládu, že o „veselé trávě“ zkresluje informace, neprávem jí přiřkla nebezpečné vlastnosti,

Východiska takzvané psychedelické hudby

přestože je podle hippies pouze zdrojem potěšení. To vedlo k celkovému skepticizmu k vládě a padaly otázky, zda-li nezkresluje informace i jinde. Co když lže i o válce ve Vietnamu, kde denně umírá mnoho lidí na obou stranách jen proto, že přísluší k určitému státu? Hippies, nazývaní též „děti květin“, hlásali mír, odmítali branou povinnost¹⁶ a proti válce často protestovali, a ne jen proti ní – našli mnoho jiných důvodů, proč protestovat (ekologické, genderové problémy, za práva zvířat a homosexuálů...)

Kromě anti-establishmentovým a mírovým postojům se povaha hippies vyznačovala vírou v pravdu, ušlechtilost a toleranci. Dále pak zájmem o východní filozofii, ekologii a přírodu. Vyzdvihovali důležitost lásky, kterou s oblibou volně provozovali. Podobně jako beat generation se nehnali za penězi ani za kariérou, často žili chudě v komunitách a užívali si čehokoli, co jim mohl nabídnout život sám. Mimo to i rádi cestovali. Cestování je pro hippies význačné, rádi se scházeli na různé společné akce, semináře, demonstrace nebo na výlety do přírody. Holdovali hudebním festivalům, kde mohli spolu s mnoha soukmenovci pod vlivem drog poslouchat folk, rock a psychedelickou muziku. S hippies zůstane asi už navždy spjatý například autobus značky Volkswagen, ve kterém mohli cestovat ve větších skupinách. Oblíbené byly tehdy i pomalované dodávky a školní autobusy, nebo prostě cestování po svých či stopem. Se svou oblibou usazovat se kolem vesnic blízko k přírodě se setkávali s nevraživostí původních obyvatel. Konformní společnost k hippies moc velké sympatie nechovala. Nejběžnější důvody bylo užívání drog rozličných druhů, alkoholu, provozování nevázaného sexu, nedostatečné dodržování hygieny, špína a jistě mnoho dalších výtek, jež se vždy najdou pro ty, kteří se odlišují.

Jejich vzhled se na první pohled také neobešel bez snahy jít proti konvencím a chutí šokovat: odívali se do pestrých barev, často si oděvy vyráběli sami (je známá i jejich obliba nenosit oblečení vůbec), krášlili se květinami a množstvím exotických ozdob inspirovaných hlavně indiánskou kulturou, šamanismem a indickými motivy. Dlouhé vlasy si nechávali i muži.

Za oficiální zrod této kultury se považují léta 1966 až 1967, i když se tato

16: Za tuto rebelii byly v těchto dobách věznice rekordně přeplněné

Východiska takzvané psychedelické hudby

subkultura objevovala již dříve. Označení hippie se pro tento typ lidí užíval už od začátku 60. let. K původu tohoto slova, ač je nejasný, by se mohl vztahovat výraz „hip“ ze 20. let, který označoval polohu na boku pro kouření opia mezi intelektuály. Je také velice možné, že označení hippie vychází z hipsterů. Mají mnoho společného s členy hnutí beatnického. Každopádně v lednu roku 1967 už se na prvním festivalu „Human be-in“ sešlo nad 30 000 lidí v Golden Gate parku v pro hippies kultovním San Franciscu. Právě tento festival je označován za oficiální zrod hippies. V roce 1968 bylo v USA kolem 200 000 „pravých hippie“, tedy lidí, kteří dosáhli vnitřní vyrovnanosti. Vymaněním se ze společenských struktur a bez větších materiálních potřeb. Lidé, kteří se vydali spirituální cestou, na níž jim opět pomáhaly drogy. Za vrchol tohoto hnutí je považován Woodstock.

I přes řadu demonstrací se květinovým dětem nedařilo dosáhnout změn, protože neměli organizovanou mocenskou základnu. O to se snažila radikálnější odnož „yippies“, tedy mezinárodní strana mládeže (youth international party), organizace proti válce a establishmentu založená Abbiem Hoffmanem spolu s Paulem Krassnerem, do které mohli patřit všichni politicky aktivní hippies. Osobnost Abbieho Hoffmana by se dala také považovat za jednoho z vůdců protiproudé kultury.

Užívání drog nekontrolovaným způsobem vyvolalo všeobecný odpor a nedůvěru nejen k psychedelikům, ale samosebou i k subkulturám, které je užívají. Richard Alpert, jeden z hlavních propagátorů psychedelické kultury, to dával za vinu hlavně Kyselinovým testům Kena Keseyho a skupiny Merry Prankers, kde se LSD pilo v punči ve velkém. Kyselinové testy byly ihned v tisku označeny za „drogové orgie“. I to se samozřejmě spolu s mnoha dalšími negativními ohlasy a názory na psychedelické látky podepsalo na jejich zákazu. Síla hnutí postupně slábla, někteří se zařadili do středního proudu a budovali kariéru, mnoho jich zahubil životní styl (pohlavní choroby, nebezpečné drogy...). Za konec éry hippies společně se smrtí Johna Lennona je považován rok 1980.

3.3.1. Hippies v Československu

Ani střední a východní Evropě se anti-establishmentové hnutí nevyhnulo. Mezi

Východiska takzvané psychedelické hudby

vlivy na vznik hnutí u nás patřila, krom odopu k režimu, hlavně západní kultura, Amerika, rocková hudba, Beatles mánie, literatura bítníků, i západní filmy. V Československu se této mládeži říkalo „máničky“, „vlasatci“, „chuligáni“ nebo „hašišáci“.

Život takového česko-slovenského vlasatce nebyl v dobách socialismu vůbec jednoduchý. Stejně jako jiné skupiny mládeže, odlišující se i třeba pouhým stylem oblékání či trávením volného času, byly režimu na obtíž¹⁷. Setkávali se s všeobecným odporem vůči dlouhým vlasům, nekonfekčnímu oblékání (celkový vzhled byl považován za deviantní) a zájmem o západ. Dalším problémem režim měl s odmítáním vlasatců nastoupit na vojnu. Oblíbeným způsobem, jak uniknout vojně, se staly psychiatrické léčebny, kam se nechávali zavírat. Jejich zcela záporným vztahem k práci si také zdaleka nezlepšili reputaci. I jejich koníčky a zájmy se zdaleka neshodovaly s představou příkladné mládeže. Libovali si v alkoholu a vyhledávali i jiné omamné prostředky. Psychedelické drogy se u nás sice zkoumaly, ale ven z laboratoří se na ulici nedostaly. Z Holandska sem sice přišla marihuana a hašiš, ale nebyly moc rozšířené. Experimentovalo se tedy s různými látkami, které byly k dostání v lékárně.

Oblíbeným shromaždištěm mániček se staly schody před Národním muzeem na Václavském náměstí. Shromáždění, demonstrace, průvody a jiné akce těchto lidí byly často sledovány a rozháněny. Přesto však byl po letech neoficiálních akcí povolen pražský majáles v roce 1965, kdy navštívil Prahu Alen Ginsberg a byl zvolen králem majálesu, což současné vládě nebylo už vůbec po chuti. Hnutí této mládeže se rozšiřovalo a vláda se snažila zakročit radikálněji.

Od roku 1966 vyšla vyhláška „proti chuligánům“ která zakazovala vstup „máničkám“ do veřejných prostor. Dokonce některé potkalo násilné stříhání vlasů nebo zatčení. Tah proti dlouhým vlasům byl argumentován nebezpečím šíření vší a jinými hygienickými důvody. Dlouhovlasí měli problémy ve školách a zaměstnáních, kampaň proti nim byla hodně rozšířená v tisku a televizi. Po té následoval protestní pochod za dlouhé vlasy, účastníci byly však pozavíráni. Tito „protistátní živlové“ se však nedali zastrašit (někteří dokonce měli figle, jak ubránit své vlasy dáváním si je do sádry) a

17: V těchto dobách se konal i hon na trampy (ti jsou někdy považováni jako předvoj mániček)

Východiska takzvané psychedelické hudby

stále vymýšleli plány na tajné shromažďování.

Ruku v ruce šla s tímto hnutím rocková hudba. V 70. letech se začíná tvořit český underground v čele s kapelami jako jsou Plastic People of the Universe , Dg 307, a osobností „Magora“ Ivana Martina Jirouse, kteří nemohli veřejně vystupovat. Tak se stávalo že byly jejich koncerty rozeznány a muzikanti pozavíráni. Scházet se ve větším počtu bylo problémem. Od roku 1980 se mládež každoročně scházela u „Lennonovy zdi“ na Kampě, a stejně tak každoročně byli veřejnou bezpečností rozháněni a Lennonův pomník ničen (na Lennonovo výročí jeho smrti se zde schází mládež dodnes), což bylo opět následováno demonstracemi.

4. Psychedelická zkušenost

4.1. Jak by mohla vypadat psychedelická zkušenost?

Na tuto otázku není lehké odpovědět, zvláště pak pro člověka, který tuto zkušenost nikdy nezažil. Ti, co tuto zkušenost nezažili, si asi těžko dokážou představit o co se jedná, a to jim to může být všelijak barvitě vyprávěno. Mohou o tom číst různé studie či knihy, ale pocity, následující vjemy, které zkušenost dává, asi pochopí jen stěží. Literatury okolo psychedelické zkušenosti je nyní mnoho, byly dokonce napsány příručky, jak správně s psychedeliky zacházet, jak se na trip připravit a snahy popsat zážitky z cest do nových oblastí vědomí, aby nezasvěcenému nováčkovi bylo alespoň trochu osvětleno, co od tripu čekat. Zřejmě nejznámější knihou tohoto typu je *Psychedelická zkušenost*, napsána „drogovými barony“ Timothy Learym, Ralphem Metznerem a Richardem Alpertem, která byla věnována Aldousi Huxleymu (kniha byla dopsána v rok jeho smrti).

Psychedelické drogy jsou často nesprávně nazývány halucinogeny. Nesprávně proto, že ve stavech jimi vyvolanými jsou halucinace vzácné, vyskytují se především v bad tripech. K vidění něčeho nereálného obvykle dochází, ale pouze na pozadí zavřených očí. Dochází pouze k jinému vnímání reálného světa. Psychedelický zážitek je popisován jako otvírání normálně nedostupných míst našeho vědomí, jehož obsah je bez hranic. Po tomto zážitku se zdá být běžné vnímání omezené. Během tripu je totiž vnímání velice citlivé, prožívání je mnohokrát intenzivnější. Často se zdají být předměty živé, barevné spektrum je pestřejší. Na všechny smyslové orgány je působeno jinak, silněji než ve střízlivém stavu. Estetický prožitek se znásobí do nesmírných rozměrů. Co s člověkem dokáže udělat hudba, báseň, obraz či jiné umělecké dílo, je s normálním stavem nesrovnatelné (proto byla psychedelika u umělců tak oblíbená). Neuvěřitelné věci s člověkem můžou udělat takové běžné věci jako nábytek, různé povrchy a tvary. Psychedelické zkušenosti, pokud se opakují, umožňují jít čím dál tím hlouběji- od primárně estetický prožitků k hluboce mystickým. Vědci jako T. Leary věřili, že výlety do skrytých oblastí vědomí dokážou zvýšit inteligenci, což si potvrdil na sobě i na mnoha pokusných osobách. Stovky psychedelických sezení přinesly kladné statistiky. Psychedelický zážitek byl v ideálních podmínkách (viz. Faktory ovlivňující

Východiska takzvané psychedelické hudby

trip) z převážné části jedinci prospěšný a vedl k trvalému zlepšení osobnosti. Naopak k trvalému zhoršení nedocházelo a v nejhorším případě se člověk z psychedelického výletu vrátil stejný jako před tím. Pokud měl na stav špatné vzpomínky, časem vyprchaly. Mluví se i o trvalých psychických újmách. Sice často jde jen o nepotvrzené zprávy, které vznikaly v dobách protidrogového odboje, ale jisté riziko tu je. Vědci a lékaři by látku nikdy nepodali jasným případům psychotika nebo lidem nedospělým, kterým takové látky opravdu můžou způsobit trvalé psychické poškození. Člověku mající latentní psychózu, tuto může během tripu dostat na povrch i natrvalo. V malé míře docházelo i k fyzickým újmám a k sebevraždám. Nic takového by se však za odborného užití a dohledu nestalo.

4.1.1. Meskalinový výlet Aldouse Huxleyho

Z jara roku 1953 se Huxleymu naskytla příležitost zúčastnit se drogových pokusů s meskalinem a s velikým nadšením na sebe vzal roli pokusné osoby. Tehdy podobné výzkumy nebyly tak časté jako v letech šedesátých, takže jeho svědectví popsané v knize „Doors of perception“ vzbudilo veliký zájem. Název „Brány vnímání“ vychází z citátu Williama Blakeho: *„Kdyby brány vnímání byly průzračné, každá věc by se člověku jevila taková jaká je, neskonalá.“* Za brány vnímání Huxley považuje jakési záklopký, které lidi oddělují od univerzálního vědomí a jejichž funkcí má být přežití našeho druhu. To, že v normálním stavu nevnímáme svět „takový jaký je“, ale naše vnímání je omezeno pouze na část reality, která je nám užitečná pro přežití a na symboly, díky kterým můžeme sdělovat ostatním lidem naše prožitky (Huxley lidi přirovnává k samostatným světům, do kterých jiní nemohou zcela proniknout, proto existují symboly, které světy alespoň trochu přiblíží).

Pokus vedl psychiatr Humphry Osmond, původce termínu „psychedelický“. Bylo mu podáno 0,4 gramu meskalinu. Huxley tehdy zažívá svoji vůbec první zkušenost. Asi za půl hodiny se zdálo, že droga začala působit. Huxleyho pozornost začaly upoutávat jakési tance světél, které následovaly rozpínající se červené plochy a při zavření očí se mu jevily pohyblivé barevné tvary. Byl vtažen do jiného světa, jenž nebyl svět vizí, ale existoval v normálně smyslově poznatelném světě – došlo tedy k jistým změnám vnímání. Co vnímal jinak, byla objektivní fakta. Pozoroval květiny ve

Východiska takzvané psychedelické hudby

váze jako na zázrak nahé existence. Všechno zářilo svými vnitřními významy. Těžko říci, jak dlouho byl zaujat například pohledem na zvlněné látky, nohy od židle... Obyčejné věci vyzařovaly výjimečnost, zázračnost. Časoprostorové vnímání také prošlo zásadní změnou: čas mu byl najednou naprosto lhostejný – celý zážitek neměl určité trvání, byla to stálá přítomnost, přestože si byl vědom že má na ruce hodinky, byly pro něj v jiném světě. O prostor nejevil zájem o moc větší, i když perspektiva se zdála být poněkud jiná, než obvykle.

Na základě své zkušenosti s meskalinem a z nevalného množství v té době dostupných studií o této látce, dal dohromady typické účinky. Co je příznačné, je schopnost vnímat mnohonásobně více odstínů barev, které mohou i nadpřirozeně zářit. Mohou dávat dohromady psychedelické obrazce (však také psychedelické umění všemi barvami jen hraje). Na intelekt nemá meskalinový úlet skoro žádný vliv, kdežto na vnímání je vliv zásadní. Všechny vizuální dojmy jsou o mnoho silnější. Osoba pod vlivem na všechno nahlíží, jako na něco nového, co ještě nezná, s dětskou nevinností. Rapidně klesá zájem o prostoročas a klesá vůle. Člověka v tomto stavu totiž obklopují tak zajímavé věci, že nevidí žádný důvod k tomu, aby něco konkrétního vykonával nebo aby se o něco konkrétního zajímal. Zmíněné zajímavé věci lze prožívat v jednom ze dvou světů, nebo v obou najednou, avšak Huxley opět upozorňuje na důležitost duševního zdraví. Biochemicky se tyto účinky připisují omezení přísunu cukru do mozku.

4.1.2. Cíle

Jak je již známo, existuje mnoho cílů, které od zkušenosti s drogami takovéto síly lze očekávat a podle toho vést sezení. Klasický hinduismus uvádí čtyři hlavní cíle. Jedním z cílů je osobnostní růst, jiný je zase zaměřen na pomoc druhým a rehabilitaci. Psychedelická zkušenost však může být provozována i pro samotný požitek, estetické potěšení. Nejvyšším z cílů (alespoň pro hinduisty) je transcendence, vymanění se z času a svého ega, dosažení mystické jednoty.

Transcendentální zážitek je dle tibetské knihy mrtvých popisován jako jakési vysvobození, konec veškerého utrpení života - zážitky, které mají být očekávány v

Východiska takzvané psychedelické hudby

okamžiku smrti. V tomto okamžiku je člověk odpoután od svého ega, od všech her života¹⁸ a ocitá se mimo časoprostor v absolutně nepopsatelném stavu bez žádných myšlenek. Tato fáze je označována jako první bardo (čhikha bardo) - nejvyšší z celkových třech bard. Dosáhnout tohoto stavu vysvobození je značně složité, jak pro hledače, tak pro jeho průvodce a vyžaduje pečlivou přípravu. Je třeba, aby si člověk uvědomil, že se nejedná o nic nebezpečného (stav vytváří pouze naše mysl, je nutno důvěřovat vlastnímu mozku), tyto obavy jsou pro dosažení ohromnou překážkou. Opustit své ego je taktéž problém, který je nezbytné překonat, uvědomit si, že bez účasti ega mozek nemůže pracovat špatně. Myšlenka prázdné mysli je těžko uchopitelná, ale taktéž je nutné pochopit a dosáhnout oproštění se od všeho doposud poznaného vzhůru k nepopsatelným výšinám. Dosažení se vyznačuje „zábleskem čistého světla reality“, což je stav vědomí, neobtěžkaný mentálními kategoriemi. V tomto stavu je šance najít tak zvanou absolutní pravdu. Stavy osvětlení mohou být doprovázeny následujícími pocity, kterých je třeba se neděsit: tlak v těle, návaly tepla a chladu, pocit rozložení těla na atomy, tlak na hlavu a uši, brnění v končetinách, pocit rozpuštění těla, nevolnost, postupující chvění. Záleží na zkušenostech a kvalitě přípravy, jak dlouho tento stav přetrvá a může trvat až několik hodin než se vlny života začnou vracet na povrch a nastává tak druhé bardo (čhony bardo).

Druhé bardo už se vrací do světa myšlenek, vrací se ego. Hry života jsou prožívány s ostrou intenzivní zřejmostí, je zde možné uvědomit si vlastní já. Toto stádium se vyznačuje i estetičností a bývá pro většinu lidí nejdelší. V posledním, třetím bardo (sipa bardo) jde už o návrat do běžné reality a vnímání sebe.

Estetickou funkci už ověřilo velké množství pokusů, dokázalo se, že tyto drogy (zvláště pak LSD) rozpouštějí bloky v kreativě. Z pokusů uskutečněných roku 1955 je patrné, že obrazy namalované profesionálními malíři pod vlivem LSD, byly kritiky ohodnoceny jako hodnotnější než jejich dřívější díla. Sice technické provedení bylo o trochu horší, zato barvy byly mnohem živější a linie výraznější. Oproti tomu pokusným osobám, které neměly o kreativní potenciál zájem, nebyly prokázány výraznější změny. Expanze kreativity se však netýká pouze umění, ale i způsobu řešení různých úkolů

18: Myšleno rolema ve společnosti, pravidly, rituály, cíli, hodnotami, jazykem, strategiemi, typickými gesty, místem a časem. Mimo hry patří fyziologické procesy a spontánní chování

Východiska takzvané psychedelické hudby

zadaných pokusným osobám. Byly ve vysoké míře vynalézavější i dlouhodoběji po odeznění účinků. Vysvětlováno je to schopností pojmout určitý problém mnohem zásadnějším způsobem, protože mysl si o něm dokáže vytvořit a podržet mnohem širší obraz. Schopnost vybavit si dávno zapomenuté vědomosti momentálně využitelné, vytvářet neuvěřitelnou rychlostí normálně nepředstavitelné vizuální představy a alternativy, které by mohly úkol splnit co nejefektivněji. Dále pak mizí obavy z chybování a ztrapnění se.

Dalším velice častým cílem, dalo by se říci původním, je náboženský, čili jako entheogen¹⁹. To lze vidět od dávných civilizací až do dnešních dob.

4.1.3. Účinky jednotlivých drog

*„V průběhu cesty se můj stav hrozně změnil. Vše co jsem viděl kolísalo a bylo pokrouceno, jako když se díváte do křivého zrcadla. Ačkoliv mi můj asistent později říkal, že jsme jeli vcelku rychle, měl jsem pocit, že se nemohu pohnout z místa. Když jsme konečně zdraví a v pořádku dorazili domů, byl jsem sotva schopen požádat svého kolegu, aby našel našeho rodinného lékaře a poprosil sousedy o mléko.“*²⁰ Takto popisuje A. Hofmann svůj stav po prvním sebe-experimentu (vůbec první kyselinový trip na světě), z něhož jsou patrné některé typické známky dočasných účinků LSD na psychiku. Tato droga si získala největší zájem výzkumů. O shrnutí všech účinků LSD by asi nemělo cenu se pokoušet. Daly by se srovnat s jinými psychedeliky. Patří sem mnoho společných vlastností, mají však (při správném dávkování) mnohem větší intenzitu. V tomto stavu se čas zpomaluje, protože myšlení se velice zrychluje. Častý je pocit ztráty osobnosti a že tělo se rozplývá do vnějšího světa. Pohled na běžné známé věci takovým způsobem, jako by byly viděny poprvé. Dochází k prudkým změnám nálad a mnohonásobení intenzity prožívání.

Psychedelický zážitek není striktně závislý na podané látce, žádná z těchto drog nemá zaručeně předvídatelnou reakci sama o sobě. Ony vyšší prožitky reality nezpůsobuje chemické složení drog, ale funguje pouze jako jakýsi klíč, který otvírá nervovou soustavu a prožitek je vytvářen naší vlastní představivostí. Samozřejmě, že

19: Z řec. Entheos, tedy „bůh uvnitř“

20: Úryvek z knihy „LSD, mé nezvedené dítě“

Východiska takzvané psychedelické hudby

účinky například marihuany (někdy dokonce ani není zařazována mezi psychedelika) a LSD se nedají srovnávat, jsou však mnohem důležitější faktory, než chemie podané látky, které utvářejí podobu psychedelických výletů. Těchto faktorů je mnoho, proto jednotlivé psychedelické drogy nemají žádné zaručené specifické modely. Nelze předem vědět do čeho požitím drogy jdeme. Vrháme se do něčeho tajemného, nového a je třeba se zbavit strachu vyvolaného nejistotou.

O některých společných účincích je však možno mluvit. Není nic neobvyklého, že po požití těchto látek je stav doprovázen závratemi. Zhruba od čtvrtiny stavu začíná intenzita nabíhat k vrcholu, který se dostaví okolo poloviny času a pak odeznívá. Poté, co látka přestane působit se zřídka objevují nějaké fyziologické reakce (žádná „kocovina“). K výpadkům paměti také nedochází, vše je jasné a dobře zapamatovatelné, což umožní si celý výlet do „jiných světů“ celkem živě promítat („Jiným světem“ Huxley míní to, že sice zůstáváme ve stejné prostředí, ale vnímáme ho jinak, jak esteticky, tak intelektuálně i spirituálně). Reflektovat pak zážitek z výletu logicky, filozoficky, esteticky či teologicky může být velice prospěšné. Zvyšuje se smysl pro detaily, barvy, tvary, bohatství představ dáváním si dohromady harmonických obrazců, vyšší emocionální vzrušivost. Umožňuje zpřístupnění k zapomenutým vzpomínkám (to bylo právě i využíváno pro léčení traumatických zážitků), dále pak schopnost uvědomit si sebe sama. Poznatky výzkumů odpovídají zesílení funkcí pravé hemisféry.

Přibližně 25% lidí zažívá i několik dní po užití určitého psychedelika tak zvané flashbacky. Dalo by se to popsat jako krátké záblesky nějakého intenzivního dojmu nebo vjemu, kratičké rozvzpomenutí se na pocit v pozměněném stavu vnímání. U většiny lidí jsou tyto záblesky paměti příjemné, jsou ale i tací, na které působí děsivě. Nejčastěji je vyvolává kouření marihuany a LSD.

4.2. Faktory utvářející zkušenost

Jak si naše mysl vytváří psychedelické výlety, je zásadně ovlivněné vnějšími i vnitřními faktory, na podané látce záleží už jen částečně. U člověka v depresi by zřejmě hororový trip vyvolala jakákoli látka a naopak na vyrovnaného člověka v příjemném prostředí by měly mít pozitivní účinek. Samozřejmě záleží na čistotě drogy a je-li

Východiska takzvané psychedelické hudby

správně dávkována. V případě předávkování se dají k určitým drogám užít správné protilátky. Dalším základním faktorem je připravenost, a očekávání. Pokud má člověk strach z neznámosti a nevyzpytatelnosti psychedelické zkušenosti, může dojít ke špatnému tripu. Špatné úlety jsou dosti nepříjemnou záležitostí a mohou i vyvolávat halucinace, proto dobrá příprava je velmi důležitá. Mluví se o případech, kdy deprese, způsobená špatným tripem, skončila sebevraždou. Pak jsou tu také osobní fyzické a psychické dispozice člověka, které se značně liší, proto je třeba dobře vyšetřit duševní zdraví. Pokud má někdo náklonnost k propuknutí psychické nemoci, nejsou drogy příliš bezpečné.

4.2.1. Set a Setting

Dle trojce autorů „psychedelické zkušenosti“ je celý zážitek tvořen faktory kterým říkají „set“ a „setting“. Dlouhodobý set si člověk nese v sobě, takže do něj patří osobnost a momentální nálada. Strach, touhy, skryté vášně i například vina se podílí na reakci. Patří sem také obrané reflexy ve stavu úzkosti. Kdežto okamžitý set je tvořen očekáváním od samotného zážitku.

Oproti tomu setting jsou už vnější vlivy. Setting se dělí na setting: fyzický, sociální a kulturní. Do fyzického settingu řadíme místo. Někomu může být příjemnější uletět v přírodě, kdežto někdo si zas rád lehne na kanape v útulné místnosti. Vliv má i například počasí i denní doba, přístupnost jídla a pití, hudba, světlo atd. To vše může více či méně trip ovlivnit, proto je dobré se dopředu zařídit a zvážit možnosti s účastníky. Je prokázáno, že třeba takové sterilní nemocniční prostředí, nemůže mít na trip dobrý vliv.

Sociální setting je také zásadní, neboť v něm jde o vztahy a důvěru mezi lidmi, kteří prožívají trip spolu nebo mezi tím, kdo je vede (průvodce a dohlázečitel ve střízlivém stavu). Vůdce má moc vaši cestu za hranice vnímání v mnohém ovlivnit a důležité je, aby sám neměl strach. Doporučuje se, aby si také vzal menší dávku určené drogy. Chování ostatních účastníků je také nevyhnutelný faktor a v neposlední řadě setting kulturní, kde hrají roli názory na realitu, které ve skupině převládají.

5. Psychedelická hudba

5.1. K hudbě

Jsou důkazy, že lidé hudbu, ať už v nejprimitivnější formě, znali již v době kamenné. Soudě podle současných přírodních národů šla hudba bok po boku s lidstvem vždy a všude. K nějakému většímu vývoji však docházelo pouze ve větších civilizacích. O tom, jak kdysi vlastně vznikla, se dá pouze polemizovat. Vedle všemožných mýtů o božských dárkách, múzách či vynálezci hudby, existují názory, že hudba byla stvořena pro různé obřady, bojové pokřiky a projevy emocí. Možná původně šlo o nápodobu přírodních zvuků a zvířat, což nebylo zdaleka jediné, v čem člověk přírodní výjevy napodoboval. Hudba je chápána jako lidské znějící projevy, které záměrně nakládají se zvukovostí. Zvukovost je v hudbě využívána organizovaněji a všestranněji než v jakémkoli jiném oboru. Zvuky totiž tvoří určitou strukturu, která zpravidla působí esteticky. Pokud více zvuků spolu souzní ve správném poměru, mluvíme o harmonii. A právě v takovéto hudbě našel Pythagoras důkaz o harmonii světa, nebeských tělesech vydávajících souznící zvuky („hudbu sfér“).

Funkce a důležitost hudby jsou velice individuální věci a bylo by troufalé je měřit. Je jisté, že pro lidstvo důležitá byla a je. Současný člověk si život bez hudby asi stěží představí, protože ho provází, i když se sám o ni nezajímá. Pro většinu lidí je hudba v různé míře nedílnou součástí života, jak už potřebou poslechu, tak i pro mnohé jí tvořit nebo reprodukovat. V moderní době jsou hudební styly velice rozmanité, takže si každý může najít takový, který na něj při poslechu působí příjemně. Hudba člověka dokáže odreagovat, vybit, zpříjemnit mu práci a má i relaxační účinky. Důležitá může být jak pro člověka samotného, tak i sociálně.

5.1.1. Hudební subkultury

V současné době se posluchači určitých hudebních žánrů mohou začlenit do všelijakých subkultur, z nichž má každá své charakteristické rysy. Členové různých subkultur se dají velice dobře rozpoznat. Např. metalová subkultura („metalisti, metaláci“²¹) se vyznačuje černým oblečením doplněným různými kovovými prvky,

21: Hovorové označení subkultury

Východiska takzvané psychedelické hudby

dlouhými vlasy často nabarvenými na černo a snaží se o celkově temný vzhled. Velice rozšířené jsou i subkultury okolo techna a punku, i mladí posluchači psychedelického rocku a klasiků 60. let mají velmi často svůj specifický styl oblékání (někdy jsou označováni jako neohippies). Najdou se v malém množství i subkultury, jejichž módou je opravdu bizarní hyzdění těla (hezkým příkladem je tzv. hnutí „kyberghot“). I pro většinu současných subkultur je charakteristické užívání drog a alkoholu. Typickým společným znakem je odmítání současného komerčního popu i způsobu života a snaha být alternativní, odlišit se, což je ne vždy myšleno vážně ze snahy zapadnout mezi své soukmenovce.

5.1.2. Hudba a psychedelie

Psychedelické látky pronikly do různých forem umění, nezkušený člověk tak může alespoň vzdáleně okusit stav změněného vědomí četbou literárního díla, poezie, pohledem na psychedelic artový obraz či poslechem psychedelické hudby. Jak je už známo, pod vlivem psychoaktivních látek je na naše smysly působeno neobyčejnou silou. Hudba sama o sobě může s člověkem dělat velké věci, např. navodit náladu, dostat ho do euforie, na chvíli ho úplně pohltit. Co potom když se tento zážitek za pomoci drogy mnohonásobně zesílí? Už ve starých kulturách byly všelijaké rituály, často s účastí psychedelik doprovázeny hudbou, přitom rytmus a tanec navozovaly nebo prohlubovaly mystické stavy. Indiánští šamani zpěvem pronášeli své věštby. Timothy Leary měl dokonce zavedenou fonotéku s hudbou a různými zvuky, jež používal při svých experimentech (dokonce pomoci hudby a obrazů uměl člověka přivést do vyšších stavů i bez drog). Lidé v pozměněném stavu vědomí mohou hodiny ležet a poslouchat, jak k nim hudba promlouvá, nechat se hudbou prostoupit, vidět ji. V záznamech z drogových experimentů se velice často objevují zmínky, že byla zvýšena schopnost cítit rytmus a tím i docenovat hudbu. Z jistého pokusu vyplynulo, že 62% pokusných osob se trvale začalo zajímat o hudbu více, navštěvovat koncerty, shánět nahrávky a někteří to aplikovali i na vlastní hudební tvorbu.

5.2. Vznik a vývoj psychedelické hudby

San Francisco bylo po dlouhou dobu centrum kulturní revoluce, většinou se tu

Východiska takzvané psychedelické hudby

zvedla první vlna změn. San Franciský vzpurný duch a touha po změně inspirovala roku 1965 několik kapel k vytvoření nového, experimentálního rockového stylu založeném na blues. To už mluvíme o psychedelické muzice. Měla pošlapat současnou americkou popovou scénu. Průkopníci tohoto žánru pochází z řad alternativně laděných umělců: beatníků a hippies. Psychedelický rock však nebyl jediným žánrem. Psychedelie pronikala i do jiných stylů jako folk či pop (Beatles),

Psychedelický rock byl inspirován psychedelickou zkušeností, byl i často tvořen pod vlivem různých látek, které rozšíří kreativitu a vědomí. Druhým případem byla snaha psychedelické stavy pomocí drog navodit nebo alespoň prohloubit. Mimo pokusy s chemií (na které byly často přivedeni knihami Huxleyho, Learyho a Wattse), byly jejich texty inspirovány i pokusy sexuálními, levicovou politikou, mírem, snovostí, láskou, osobní svobodou, východními nauky, zkrátka zájmy vlastní beatníkům a hippies. Muzikou se mladá generace snažila ostatním říci své postoje a více se stmelit. Vůbec první kapelou, hrající psychedelickou hudbu, byli „Charlatans“, jejíž členové jako první užili kyselinu před vystoupením, proto se psychedelický rock nazývá též i acid rock. Tato kapela však moc talentu nepobrala a po vydání prvního alba se rozpadla po čtyřech letech působení. Zato inspirovala kapely jež následovaly jednak začleněním drog do hudby a čteně používanými psychedelickými plakáty, které se vyznačovaly neobvyklým designem, pestrostí, mnoha detaily a nejednotným písmem.

Od roku 1965 se tento nový žánr rychle rozšiřuje, počet kapel narůstá a jejich produkce se přesouvá z malých klubů do velkých hal. První takovýto větší koncert se odehrál toho roku v říjnu a spolu s Šarlatány si zde zahráli i Jefferson Airplane, the Marbles a the Great Society. Koncerty byly čím dál tím častější a byly doplňovány světelnou show nebo i promítáním fantastických obrazců. A samozřejmě na těchto akcích nechybělo Hofmannovo zlobivé dítě a jeho příbuzní, jak u mnoha posluchačů, tak i muzikantů.

Expanze vědomí, nové světy neznáma plné barev, obrazů, zvuků a mnoho jiných zkušeností z psychedelických výletů, je to, co se hudebníci snažili zachytit v jejich hudbě. Pokoušejí se o to pomocí silně zkreslených zvuků, hukotu a šumu, zpětné vazby, zpoždění, indických motivů, atonality, a dlouhých improvizací a instrumentálních sol.

Východiska takzvané psychedelické hudby

Byla už k dispozici nahrávací technika schopna nahrávat ve více stopách a zvuk různě zkreslovat a upravovat.

Jako mnoho jiných moderních hudebních žánrů se i acid rock vyvíjel, větvil na jiné žánry. Psychedelický rock inspiroval vznik mnoha jiných stylů, ne často je úplně jasné které. Mezi známé styly vycházející z psychedelie je často řazen progresivní rock, neo-psychedelie, ambient a určité druhy elektronické hudby. V současnosti je mnoho stylů známých jen pro nepatrné množství posluchačů jako na příklad darkpsy či psychedelic trance. Prvky psychedelie se mohou objevit všude a i dnes se stále zakládají psychedelic-rockové kapely, ale slávy druhé poloviny 20. století se už pochopitelně netěší, velká éra psychedelie už je pryč.

5.3. Festivaly alternativní kultury

Důležitá událost pro vztah mezi LSD a hudbou byla hudební sešlost v Monterey (Kalifornie). Odehrála se roku 1963 a už zde lidé brali LSD, aby si prohloubili zážitek z hudby, s čímž začali pomáhat interpreti. Hudebníci i výtvarní umělci začali experimentovat s možnostmi projevovat se tak, aby svým dílem co možná nejvíc prohloubili drogový zážitek. Tehdy se začala psychedelie do hudby šířit rychle (alternativní kultura muzice holdovala) a v roce 1964 už vystoupili slavní Beatles s textem dle pasáže z Learyho knihy (psychedelická zkušenost) „Turn off your mind, relax and float downstream, this not dying²²“.

5.3.1. Zrod festivalů: Be-in a Monterey

14. ledna 1967 se v San Franciském Golden Gate parku uskutečnil zřejmě první festival LSD a alternativní kultury pořádaný umělcem Michaellem Bowenem. Human be-in, nebo také Love-in či Shromáždění kmenů „byl slavnostní mírový tanec s vůdci naší generace“. Sešlo se zde na 30 000 návštěvníků z řad hippies. Z vůdců tu nechyběli: Kessey s jeho rošťáky, drogoví baroni jako Ram Das a T. Leary, který na pódiu pobízel dav „zapněte se, nalaďte se a stáhněte se!“, Allen Ginsberg odříkávající mantry i jiní umělci. Vystupovaly zde rockové kapely jako jsou Quicksilver Messenger Service, Jefferson Airplane, Janis Joplin, The Grateful Dead a jiní. Dokonce zde byli přítomní i

22: Vypni mysl, uvolni se a nech se nést proudem, to není umírání

Východiska takzvané psychedelické hudby

The Doors, ale ti nakonec nevystoupili. O bezpečnost se staral motorkářský gang Hells Angels (touto dobou měl ještě dobrou pověst).

Myšlenka festivalů pod širým nebem se ujala. Zhruba za půl roku v létě (o tomto létu se mluví jako o „Summer of love“) se pořádala podobná akce v Monterey, tentokrát už třídní a návštěvnost vzrostla na 200 000. Byla to zásadní událost v době zrodu psychedelické hudby a open air festivalů. Festival se proslavil vystoupením Jimiho Hendrix, který završil podpálením své kytary.

5.3.2. Woodstock

Asi nejkultovnější hudební festival v dějinách lidstva se odehrával v magickém roce 1969. Zaručeně jedna z nejvýznamnějších událostí rockové hudby se konala na farmě farmáře Maxe Yasgura ve státě New York 15.– 18. srpna. Návštěvníci na něj vzpomínají jako na tři dny míru, lásky, umění a hudby. Kromě toho to byly samozřejmě také dny plné LSD a jiných drog, alkoholu a nevázaného sexu (tradují se zvěsti, o následné zvýšené populaci). Jelikož v této době bylo už LSD zakázané, panovala samozřejmě zvýšená ostraha. Děti míru si však uměly poradit a našly mnoho způsobů, jak ho s sebou propašovat, užito zde bylo na sto tisíc tripů. Oblíbený trik bylo vstřikování LSD do melounů a jiného ovoce.

Tento festival vznikl spíše náhodou než nějakým dlouhodobým plánováním, veškeré příprava zabrala pouhý půlrok. Dvojce majitelů multimilionového jmění John Roberts a Joel Rosenman, nikterak znalí hudby, dali do New York Times inzerát. V inzerátu stálo „Dva mladí muži s neomezeným kapitálovým krytím shánějí zajímavé a legitimní investice a čekají na obchodní ponuky“. Je jasné, že odezva byla mohutná a z mnoha nabídek nakonec vyhráli Michael Lang a Artie Kornfeld. Tato dvojce nejprve navrhovala postavit nahrávací studio ve Woodstocku, ale to se následně změnilo v myšlenku gigantického festivalu alternativní kultury. Ač původní místo nakonec nevyšlo, název Woodstock byl zachován, festival se nakonec odehrál nedaleko Bethelu. Půlroční plánování akce takovýchto rozměrů totiž přineslo obavy místních z návalu velkého množství nechvalně známých hippies, což vydatně hatilo plány, ale organizátoři (i přes svůj dlouhovýhled, který ke komplikacím přispíval) vše

Východiska takzvané psychedelické hudby

dovedli do zdárného konce a vlny protestů byly prolomeny.

15. srpna tedy vypukla událost, která předčila veškerá očekávání. Dostavilo se na půl milionu účastníků, převážně hippies, což je ohromný úspěch pro tuto subkulturu orodující za mír a protestující proti válce ve Vietnamu. Jen počty demonstrovaly sílu nové generace. Návštěvnost vysoce překročila původní odhady, což vedlo ke komplikacím se zásobováním. Nedostatek jídla, pití a hygienických zázemí spolu s deštěm a blátem však náladu nezkažilo a po celou dobu trvání si snad každý užíval se svými „bratry“ a „sestrami“ (cože zde byl každý). Dokonce nedošlo k žádným výtržnostem, násilí, k žádným problémům, což potvrzuje ideu dětí květin. Byly tu však tři případy úmrtí, dva z toho údajně na předávkování a jeden nešťastnou náhodou. Na druhou stranu se zde narodily dvě děti.

V pátek 17:07 startuje hudební produkci písničkář Richie Havens a ve folkovém duchu pokračuje celý pátek s mírnými komplikacemi dostat interprety na místo z hotelu (příčinou byly ucpané silnice návaem návštěvníků). V sobotu se přitvrzuje, nastupují rockoví interpreti. Byly tu k vidění legendy jako Jimi Hendrix, Janis Joplin, Jefferson Airplane, Carlos Santana, The Who, Grateful Dead a spousta dalších. Celkem vystoupilo více než 30 muzikantů. Festival se nakonec prodloužil do pondělního rána, který zakončil Jimi Hendrix, ale to už tu zůstalo pouhých 25 000 lidí, zbytek se musel z „pozemského ráje“ vrátit do svých realit.

Přestože navodit atmosféru Woodstocku je zcela nemožné, pořádaly se a pořádají festivaly odkazující na Woodstock i v jiných zemích. V Čechách je od roku 1987 pořádán „Západočeský Woodstock“. První pokus tohoto undergroundového festivalu byl však rozehnan. Další pokus v roce 1989 se také setkal s podobným osudem a byl StB překažen. Po pádu režimu už nic nestálo v cestě a do dnešních dob se tento festival pořádá v Trutnově každé léto, coby jeden z nejnavštěvovanějších českých festivalů.

5.3.3. Rolling Stones v Altamont

Oproti Woodstocku se téhož roku konal nechvalně známý Kalifornský festival na závodní dráze v Altamontu, který podupal jeho ideje a krvavě zakončil zlatá 60. léta.

Východiska takzvané psychedelické hudby

Na festivalu konaném 6. prosince se neplatilo vstupné a dostavilo se kolem 400 000 lidí. I zde vystoupili tehdejší rockový klasici čele s anglickými Rolling Stones.

Problémy způsobil motorkářský gang Hells Angels, který zde byl najat na ostrahu. Kapela Grateful Dead se podílela na konfliktu tím, že za hlídání své aparatury mohli Hells Angels vypít kolik piva chtěli a tady už to začínalo zavánět malérem. Motorkáři začali být pod vlivem alkoholu agresivní už při vystoupení Jefferson Airplane a jejich zpěvák Marty Balin obdržel ránu pěstí. Dvě hodiny pak bylo na pódiu ticho a napětí rostlo, než ho konečně prolomili svým vystoupením Rolling Stones. To už se ale alkoholem podroušení Pekelní Andělé brutálně pustili do rozvášněného davu, který se hrnul k pódiu. V bezprostřední blízkosti pódia tedy došlo k masakru, který skončil četnými zraněními a usmrcením jednoho náhodného návštěvníka (údajně vytáhli pistoli, o čemž se stále spekuluje, stejně tak, jestli byla agrese Andělů vyvolána poničením jejich motorek).

Toto samosebou vyvolalo další vlnu odporu proti alternativní kultuře, tisk hlásal o tom, jak naděje v mír pod vlivem drog končí (nebral v potaz, že násilí bylo vyvoláno nikoli drogami, ale alkoholem). Zavražděný Meredith Hunter nebyl jediným, kdo se z festivalu již nevrátil, tři lidé se předávkovali a mnoho jich vlivem drog skončilo v nemocnici.

5.4. Interpreti

Po roce 1965 bylo zakládáno mnoho kapel tohoto žánru, psychedelie ale i pronikala do kapel již dávno působících, různě se míchala s jinými styly. I jedna z nejslavnějších kapel historie Beatles si prošla psychedelickým obdobím a zdaleka to nebyla jediná legendární kapela, která se alespoň trochu času věnovala psychedelickému stylu. Příkladem jsou: Pink Floyd, Led Zeppelin, Frank Zappa, Jimi Hendrix, Carlos Santana, Cream, Simon and Garfunkel, Rolling Stones a mnoho jiných muzikantů této doby. A naopak, mnoho kapel, začínajících na psychedelii se od ní časem odklonilo.

Mezi první acid rockové interprety patří kapela Jefferson Airplane. Navazovala na the Charlatans, kteří sice jako první vytvořili psychedelický zvuk, ale úspěchu moc

Východiska takzvané psychedelické hudby

nesklidili pro nedostatek umu. Ten však původní tři kytaristé (M. Balin, P. Kantner a J. Kaukonen) měli, zpěvačka Grace Slick se svým hlasem dokázala divy a vzestup kapely šel rychle až ke statusu legendy (kdo by také neznal jejich nejznámější písně „White rabbit“ nebo „Somebody to love“), nechyběli na největších festivalech. Jejich jméno se i mezi příznivci marihuanových cigaret používalo jako výraz pro „držák na joint“ který svým vzhledem připomínal letadlo.

5.4.1. „Klub 27“

O tom, že muzikanti, hrající psychedelickou hudbu, velice často žili divokým životem „sex, drogy, alkohol“ není pochyb. Bohužel drogy si za svou inspiraci nechaly zaplatit cenou životů několika geniálních muzikantů, kteří předávkováním zemřeli velmi mladí. Věk 27 let, se stal magickým, protože v tomto věku zemřelo hned několik legend této scény. Problém byl, že nezůstávali pouze u inspirativních, poměrně nerizikových psychedelik, ale chtěli zkusit více. Všechny drogy, spolu s kvantem alkoholu, jež tito umělci užívali dalo by se říci nepřetržitě, byl pro mnohé jediný akceptovatelný životní styl, za který by i položili život. A to také mnozí udělali.

V čele legendární kapely „the Doors“, pojmenované podle výroku Williama Blakeho citovaném v knize Aldouse Huxleyho „brány vnímání“ stála ikona jménem Jim Morrison. Kapelu založil spolu se spolužákem Rayem Manzarekem (v the Doors působí jako klávesista), kterému na jeho přání zpíval své písně. Do původní sestavy patří dále kytarista Robby Krieger a bubeník John Densmore. Nadprůměrně inteligentní podivín, provokatér a samozvaný šílenec Morrison kapelu stále nechvalně proslavoval svými skandály. Z klubu, kde ve svých začátcích pravidelně vystupovali, byli vyhozeni za jeho nevybíravé vybízení davu k otcovraždě a incestu s matkou (tehdy byl pod silnou dávkou LSD). Morrisnova povaha, extravagantní výstupy, a samozřejmě mnoho úspěšných hitů (př.: Let my fire, Strangers in the storm, přehrávka Alabama song a jiné) přispěly k rychlé slávě. Roku 1967 se už mohli pyšnit třemi platinovými deskami. Frontman však už asi tušil, že jeho život bude krátký a divoký, jeho životní styl tomu nasvědčoval a směřoval k jeho předčasnému úmrtí v roce 1971. Do té doby se však stačil stát kultem i se svou kapelou. Na nesmrtelné hity a výstřednosti zpěváka (kupříkladu z roku 69 v Miami, kde se úplně opilý při vystoupení obnažoval a urážel publikum, následně byl

Východiska takzvané psychedelické hudby

pak zatčen), se bude jistě dlouho vzpomínat. Po jeho smrti zbytek kapely pokračoval a dokonce i po více jak čtyřiceti letech se občas objeví znovu na pódiu.

Dalším muzikantem, jemuž se stal takto divoký způsob života osudným, byl Jimi Hendrix. Přestože levák, neznalý not, byl považován za nejgeniálnějšího kytaristu rockové hudby všech dob. Okolo této osobnosti kolují mýty, že zaprodal svoji duši ďáblu za schopnost zahrát na kytaru cokoli. Každopádně svým géniem netěšil svět dlouho, i on zemřel na předávkování jen rok po Woodstocku. Další ikonou, která si svou předčasnou smrtí (taktéž 27 let) zajistila věčnou slávu, je Janis Joplin, která dobyla svět svým unikátním hlasem. Smrt si přivodila heroinem v kombinaci s alkoholem.

6. Závěrem

Cílem není propagovat psychedelické drogy, ale poukázat na zmařené možnosti, jež skýtají tyto látky ohromného potenciálu, stejně tak na příčiny jejich špatné pověsti. Nejsou vynálezem hippies sloužícím k uvádění se do stavů šílenství, jak praví velice rozšířený názor. Dávná rituální tradice, možnost zušlechtění mysli a využití v lékařství a umění, bylo právě to, proč si v polovině šedesátých let psychedelické drogy získaly pozornost vědců k seriózním výzkumům s úžasnými výsledky. Bylo to však právě zneužívání psychedelik mimo výzkumné prostředí, spolu s celkovou atmosférou 60. let v USA, co zapříčinilo vznik alternativní kultury. Psychedelická hudba, především psychedelický rock v této kultuře vznikl a rozšiřoval se i mezi světově známé a uznávané kapely. Tento nový a originální žánr výrazně ovlivnil rockovou scénu po mnoho dalších let až do dnešních dob, kdy ještě zdaleka nevymizel, ač atmosféra 60. let je už dávno pryč.

Bibliografie:

Literatura:

- 1) BASSETT, McCleary John. 2010. *Hippie encyklopedie: Kulturní encyklopedie 60. a 70. let 20. století*. Praha: Volvox Globator. ISBN 978-80-7207-790-8.
- 2) COMFORT, David, 2009. *Rocková kniha mrtvých: Sedm osudových cest k nesmrtelnosti*. Český Těšín: JOTA. ISBN 978-80-7217-742-4.
- 3) FUKAČ, Jiří, 1989. *Mýtus a skutečnost hudby*. Praha: Panton.
- 4) HOFMANN, Albert, 1999. *LSD - mé nezvedené dítě* [online]. Praha: Profess [vid. 10.3.2011] Dostupné z WWW: <<http://plc.host.sk/download/hoffmann.htm>>. ISBN 8085235463.
- 5) HOFMANN, Albert; SCHULTES, Richard Evans. 1996. *Rostliny bohů: jejich posvátná, léčebná a halucinogení moc*. první vydání. Praha: Volvox Globator. 192 s. ISBN 80-7207-007-X.
- 6) HUXLEY, Aldous, 2000. *Brány vnímání*. Praha: DharmaGaia. ISBN 80-85905-28-0.
- 7) LEARY, Timothy; METZNER, Ralph; ALPERT, Richard, 1999. *Psychedelická zkušenost : příručka na podkladě Tibetské knihy mrtvých*. Česká republika: Rigveda.
- 8) LEARY, Timothy, 1996. *Záblesky paměti: autobiografie s předmluvou W.S. Burroughse osobní a kulturní dějepis jedné epochy*. Olomouc: Votobia. ISBN 80-7198-038-2.
- 9) LEARY, Timothy, 1997. *Politika extáze*. Olomouc: Votobia. ISBN 80-7198-194-x.
- 10) LINDAUR, Vojtěch, 1999. *Šance sněhových koulí v pekle*. 1. vyd. Praha: Kosmas. ISBN 80-86013-73-1.
- 11) POSPÍŠIL, Filip ; BLAŽEK, Petr, 2010. *Vraťte nám vlasy!: První máničky, vlasatci a hippies v komunistickém Československu*. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1873.
- 12) SMITH, Chris, 2006. *The greenwood encyclopedia of rock history: The rise of album rock 1967-1973*. UK: Greenwood Press. ISBN 0-313-32966-4.
- 13) STAFFORD, Peter, 1997. *Encyklopedie psychedelických látek*. první vydání. Praha: Volvox globator. ISBN 80-7207-057-6.
- 14) SZASZ, Thomas, 1997. *Drogy: Historie jedné hysterie*. Praha: Votobia. ISBN 80-7198-201-6.
- 15) WATTS, Alan. 1996. *Radostná kosmologie*. Praha: Volvox Globator. ISBN 80-85769-86-7.

Východiska takzvané psychedelické hudby

Prameny:

Dokumentární filmy:

Timothy Leary's Dead, USA, 1996, 80 min

O Podstatě LSD, USA 2009, 50 min

Seznam Příloh:

Příloha A: Pokus: Vliv LSD na umělecký projev

Příloha B: Portréty

Příloha C: Podoby psychedelických látek

Příloha D: Psychedelic art

Příloha E: Ukázka psychedelických textů

Příloha F: Ukázky psychedelické hudby na CD

Přílohy:

Příloha A: Pokus: Vliv LSD na umělecký projev

Pro popis průběhu psychedelického stavu není slov, člověk co nepoznal těžko může tušit, do čeho vlastně jde. V 50. letech byl učiněn pokus na nejmenovaném malíři, jehož úkol spočíval v kresbě svého doktora, který mu podal dávku LSD. Kreslit či malovat mohl kdy chce. Výsledky jsou velice zajímavé tím že ukazují ohromné změny pohledu během různých fází sezení.

Ilustrace 1

První malba po 20ti minutách: Lékař píše: Pacient začíná kreslit. Subjekt experimentu prohlašuje: „Cítím se normálně a nepociťuji žádné účinky drogy.“

Příloha A: Pokus: Vliv LSD na umělecký projev

Ilustrace 2

*85 minut po podání první dávky a 20 po podání druhé:
Pacient se zdá euforický. Říká: „Vidím vše čistě, tak čistě...
Mám malý problém s udržením tužky. Zdá se, že to začíná
působit.“*

Ilustrace 3

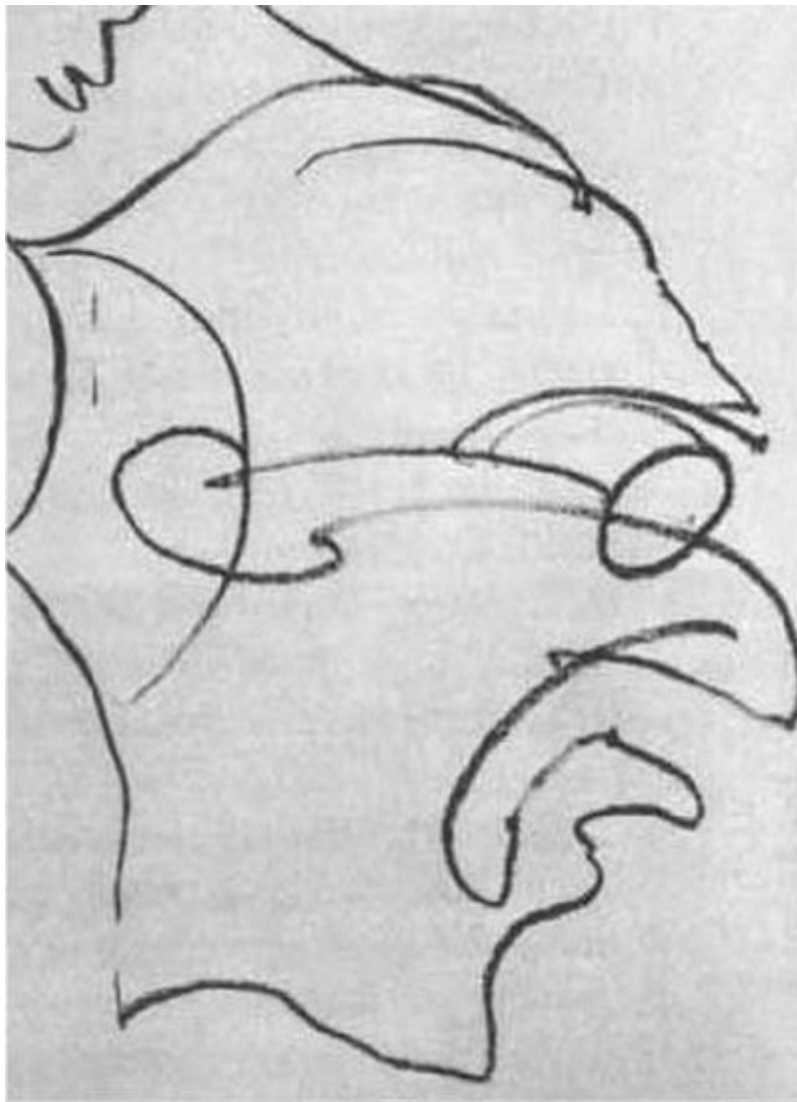
2 hodiny 30 minut po první dávce: Pacient je velice soustředěný na malování. „Obrysy se zdají normální, ale velmi ostré – vše mění barvu. Moje ruka musí sledovat silné obrysy linií...Cítím, jak je mé vědomí umístěno v té části těla, která je aktivní – v mé ruce, v mém obočí, v jazyku.“

Ilustrace 4

2 hodiny 32 minut po první dávce: Pacient jako by byl posedlý svým blokem papíru. „Zkousím další kresbu. Hlavní rysy modelu jsou normální, ale na té mé kresbě nikoli. Obrysy mé ruky jsou nějak divné. Není to moc dobrá kresba, že ne? Vzdávám to, zkusím to znova.“

Příloha A: Pokus: Vliv LSD na umělecký projev

Ilustrace 5

2 hodiny 35 minut po první dávce: Pacient se rychle pouští do další kresby. „Nakreslím to jedním tahem...bez zastávky...jedna linie, žádná přestávka!“ Po dokončení kresby se pacient začal smát, vyvolalo to něco na podlaze.

Příloha A: Pokus: Vliv LSD na umělecký projev

Ilustrace 6

4 hodiny 25 minut po první dávce: Pacient si lehl na lůžko, kde strávil přibližně dvě hodiny. Vrátil se ke stolu, po rychlé úvaze začal pracovat s tužkou a vodovkami. „Tohle bude nejlepší kresba. Jako ta první, jen lepší. Nesoustředím se, ztrácím kontrolu pohybu. Ale já nechci, nechci, protože vím... Já vím.“ To několikrát opakoval.

Příloha A: Pokus: Vliv LSD na umělecký projev

Ilustrace 7

2 hodiny 45 minut po první dávce: Pacient se snaží šplhat na stůl a je úplně rozrušený – na podněty, že by měl něco namalovat, reaguje pomalu. Do značné míry není schopen mluvit. „Já jsem... všechno je... se mění... volají... váš obličej... protkaný... kdo je...“ Pacient si potichu mumlá, zní to jako „Díky paměti.“. Vyměnil tužku za tempery.

Příloha A: Pokus: Vliv LSD na umělecký projev

Ilustrace 8

5 hodin 45 minut po první dávce: Pacient chodí po místnosti, zajímá se o její uspořádání. Před hodinou a půl si sedl a začal znovu malovat. Zdá se, že drogy přestávají účinkovat. „Cítím znovu kolena. Myslím, že to odchází. Tohle je opravdu dobrá kresba – ta tužka se nějak špatně drží.“ (Držel pastel.)

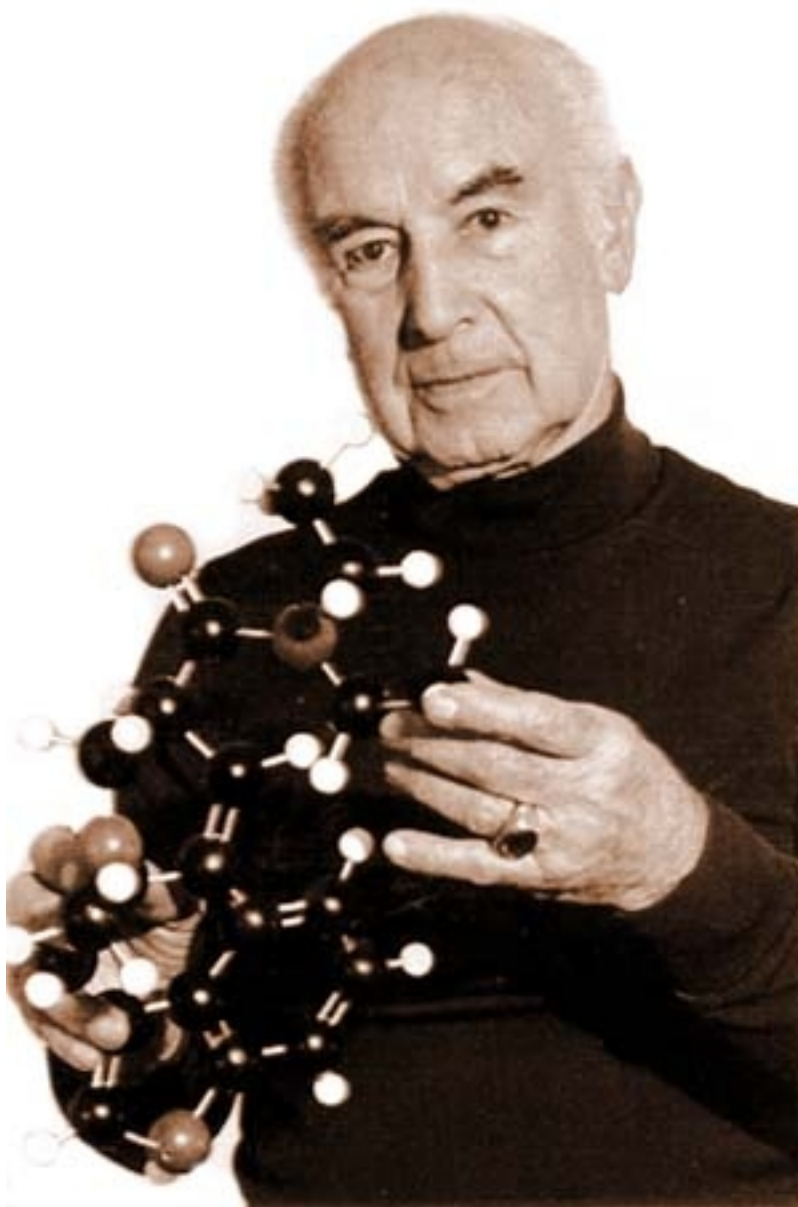
Příloha A: Pokus: Vliv LSD na umělecký projev

Ilustrace 9

8 hodin po první dávce: Pacient si sedl na postel. Informuje, že droga přestává působit, až na občasné deformace obličeje. Požádali jsme ho o závěrečnou kresbu. Uposlechl jen s malým nadšením. „Nevím, co bych řekl o poslední kresbě. Je špatná a nezajímavá. Chci jít domů.“

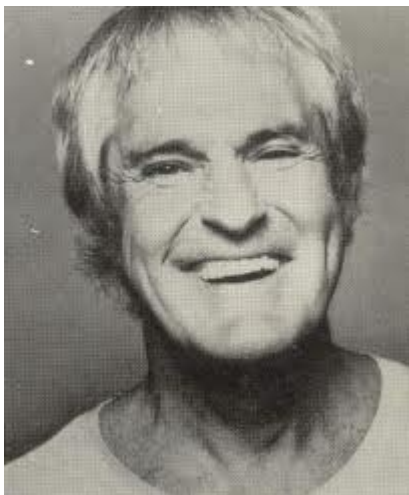
Příloha B: Portréty

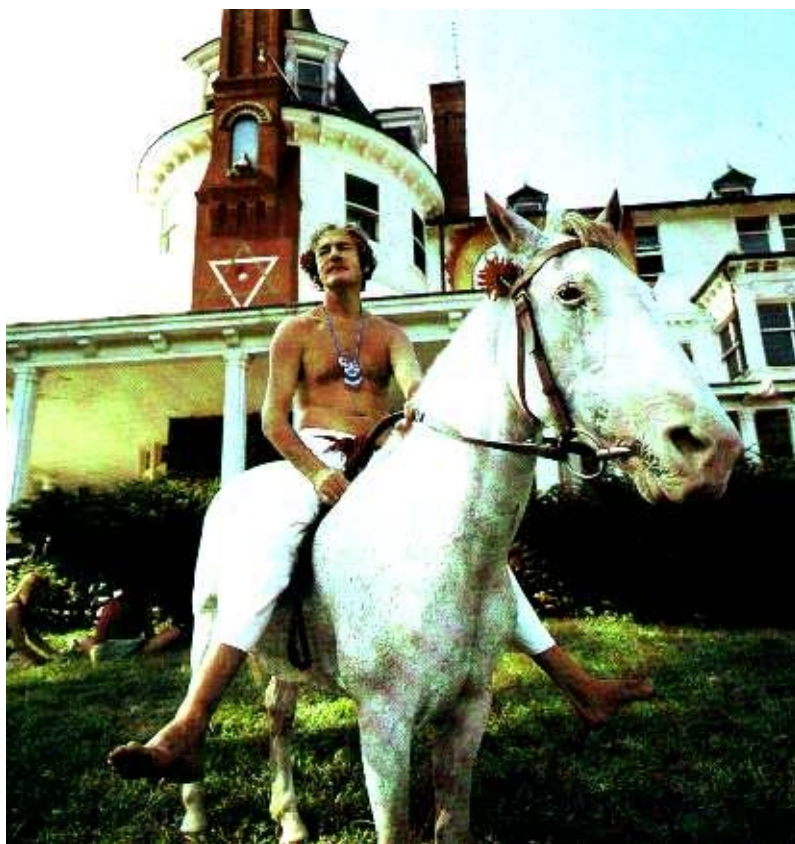
Ilustrace 10: Albert Hofmann, otec LSD

Příloha B: portréty

Příloha B: portréty

Ilustrace 11: Timothy Leary

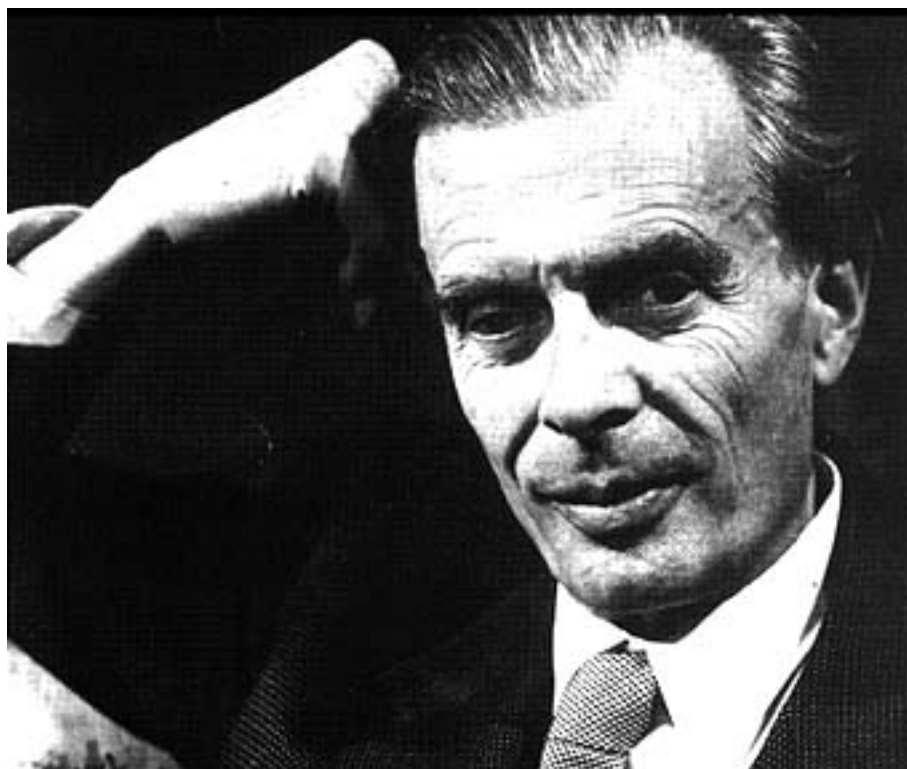
Ilustrace 12: Timothy Leary v Millbrook

Příloha B: portréty

Příloha B: portréty

Ilustrace 13: Richard Alpert (Ram Das)

Ilustrace 14: Aldous Huxley

Two small, square, stained fabric pieces are shown above a matchstick. The fabric pieces are white with green and red patterns. The matchstick is yellow with a red tip.

Ilustrace 17: Takto malá dávka LSD bohatě stačí

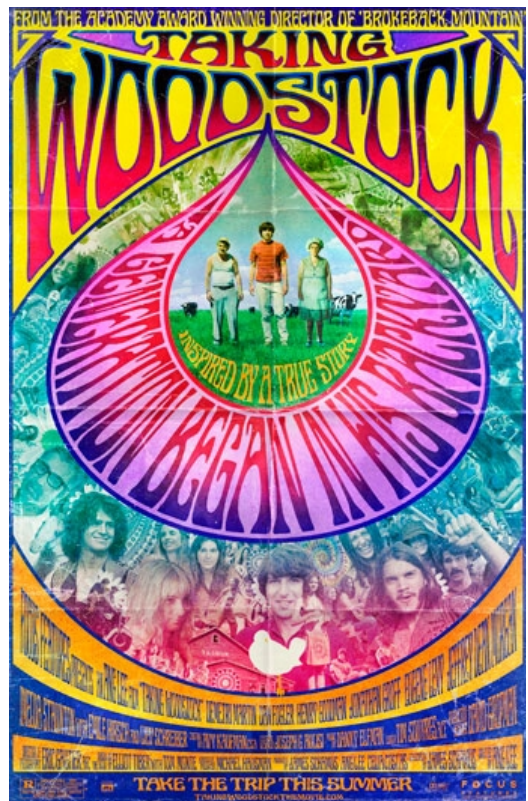

*Ilustrace 16: Papírek
LSD znázorňující
„Cyklistický den“*

Příloha D: Psychedelic art

Ilustrace 18: První psychedelic poster, nakreslený členy kapely Charlatans

Ilustrace 19: Psychedelic art

Ilustrace 20: Psychedelic art

Ilustrace 21: Psychedelic art

Příloha D: Psychedelic art

Příloha D: Psychedelic art

Ilustrace 22: Psychedelic art

Ilustrace 23: Psychedelic art

Příloha E: Ukázka psychedelických textů

The Doors: End of the night

Take the highway to the end of the night
End of the night, end of the night
Take a journey to the bright midnight
End of the night, end of the night

Realms of bliss, realms of light
Some are born to sweet delight
Some are born to sweet delight
Some are born to the endless night
End of the night, end of the night
End of the night, end of the night

Realms of bliss, realms of light
Some are born to sweet delight
Some are born to sweet delight
Some are born to the endless night
End of the night, end of the night
End of the night, end of the night

Jed' po dálnici až do konce noci,
konce noci, konce noci
Udělej si výlet do jasné půlnoci,
konec noci, konec noci

Říše blaha, říše světla
Někteří se narodí sladké rozkoši
Někteří se narodí sladké rozkoši
Někteří se narodí nekonečné noci
Konec noci, konec noci
Konec noci, konec noci

Říše blaha, říše světla
Někteří se narodí sladké rozkoši
Někteří se narodí sladké rozkoši
Někteří se narodí nekonečné noci
Konec noci, konec noci
Konec noci, konec noci

Ilustrace 24: The doors

Příloha E: Ukázka psychedelických textů

Jefferson Airplane - White Rabbit

One pill makes you larger
And one pill makes you small,
And the ones that mother gives you
Don't do anything at all.
Go ask Alice
When she's ten feet tall.

And if you go chasing rabbits
And you know you're going to fall,
Tell 'em a hookah smoking caterpillar
Has given you the call.
Call Alice
When she was just small.

When the men on the chessboard
Get up and tell you where to go
And you've just had some kind of
mushroom
And your mind is moving low.
Go ask Alice
I think she'll know.

When logic and proportion
Have fallen softly dead,
And the White Knight is talking backwards
And the Red Queen's "off with her head!"
Remember what the dormouse said:
Feed your head.
Feed your head.
Feed your head.

Jedna tableta tě udělá větším
A jedna tableta tě udělá malým
A ty, které ti dává matka
nedělají vůbec nic
Jen se zeptej Alenky,
když je deset stop vysoká.

A když vyrážíš honit králíky
A víš, že se chystáš padnout
Řekni jim že kouřící červík z vodní dýmky
si tě zavolal
Zavolej Alenku,
kdyby byla právě malá.

Když lidé na šachovnici
Vstávají a říkají ti, kam jít
A tys měl právě nějaký druh houbiček
A klesáš na mysli
Jdi a řekni Alence
Myslím, že bude vědět

Když logika a rozměry
Lehce padly mrtvé
A bílý rytíř mluví pozpátku
A červená královna je mimo
Vzpomeň si, co říkal plšík:
Nakrm si hlavu.
Nakrm si hlavu.
Nakrm si hlavu.

Ilustrace 25: Jefferson Airplane

Příloha F: Ukázky psychedelické hudby na CD

Psychedelický rock 60. Let:

1. Jefferson Airplane – White Rabbit
2. The Doors – Let my fire
3. The Doors – Alabama Song
4. The Grateful Dead – Cold Rain and Snow
5. Janis Joplin – Cry Baby
6. Jimi Hendrix – Hey Joe

Pronikání psychedelie do populární hudby:

7. Beatles – Tomorrow never knows

Český underground z let 70:

8. Plastic People Of The Universe – Spofa Blues
9. DG 307 – Papírový absolutno

Současné podoby psychedelické hudby:

10. Fursaxa – Drinking wine in yarrow (psychofolk)
11. Shiva Shidapu – Spiritual Healing (psytrance)

Seznam ilustrací:

Seznam ilustrací:

- Ilustrace 1
- Ilustrace 2
- Ilustrace 3
- Ilustrace 4
- Ilustrace 5
- Ilustrace 6
- Ilustrace 7
- Ilustrace 8
- Ilustrace 9
- Ilustrace 10: Albert Hofmann, otec LSD
- Ilustrace 11: Timothy Leary
- Ilustrace 12: Timothy Leary v Millbrookku
- Ilustrace 13: Richard Alpert (Ram Das)
- Ilustrace 14: Aldous Huxley
- Ilustrace 15: LSD ve formě papíru s nejrůznějšími motivy
- Ilustrace 16: Papírek LSD znázorňující „Cyklistický den“
- Ilustrace 17: Takto malá dávka LSD bohatě stačí
- Ilustrace 18: První psychedelic poster, nakreslený členy kapely Charlatans
- Ilustrace 19: Psychedelic art
- Ilustrace 20: Psychedelic art
- Ilustrace 21: Psychedelic art
- Ilustrace 22: Psychedelic art
- Ilustrace 23: Psychedelic art
- Ilustrace 24: The doors
- Ilustrace 25: Jefferson Airplane